

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, VASARIO – FEBRUARY 4, 2010 • Vol. CI Nr. 23

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-03-10

PERIODICALS

## A. Kubilius tęsia viešnagę Jungtinėse Valstijose



Ministras pirmininkas Andrius Kubilius ir Robert H. McCooney, NASDAQ OMX vyresnysis viceprezidentas kapitalo rinkoms. **LR Vyriausybės nuotr.**

**Vilnius**, vasario 3 d. (BNS) – Jungtinėse Valstijose viešintis Lietuvos premjeras Andrius Kubilius vasario 2 d. susitiko su buvusia JAV valstybės sekretore Condoleeza Rice. Susitikimas įvyko Stanford Universi-

ty, kuriame šiuo metu dirba C. Rice ir kuriame A. Kubilius skaitė pranešimą.

Susitikęs su Stanford University Verslo mokyklos dekanu profesoriumi Garth Saloner ministras pirmininkas A. Kubilius aptarė galimybes

stiprinti bendradarbiavimą tarp Stanford ir Lietuvos universitetų tiek akademinėje srityje, tiek tarp jų mokslo centrų. Pašnekovai buvo vienos nuomonės, kad sparčiausiai žinių ekonomikos plėtra vyksta tuomet, kai pavyksta į vieną vietą sutelkti didelius studijų, mokslo centrus ir inovacijas taikančias verslo įmones. Lietuvos Vyriausybės vadovas pašnekovui papasakojo apie Lietuvoje sparčiai besiplečiančius mokslo ir technologijų slėnius.

Po to A. Kubilius Stanford University Verslo mokyklos akademinėi visuomenei skaitė paskaitą, kurioje pristatė gerą mūsų šalies geopolitinę padėtį, patogią infrastruktūrą ir verslo aplinką, išsimokslinusių ir kvalifikuotą darbo jėgą, atsigaujančios ekonomikos ženklus, proveržius informacinių technologijų srityje.

„Lietuva – besikeičianti ir perspektyvi šalis, kurioje verta investuoti ir dirbti“, – sakė premjeras.

**Nukelta į 6 psl.**

## Planuojama D. Grybauskaitės kelionė į JAV

**Vilnius**, vasario 3 d. (BNS) – Lietuvos ir JAV diplomatai jau kurį laiką derina prezidentų Dalios Grybauskaitės ir Barack Obama susitikimo laiką ir pokalbių temas, patvirtino prezidentės patarėjas užsienio politikos klausimais Darius Semaška.

Jis nenurodė konkrečios datos, kada D. Grybauskaitė galėtų viešėti Washington, bet užsiminė, kad apsilankymas gali įvykti šį pavasarį. Prezidentės kelionė į JAV ir asmeninis susitikimas su B. Obama organizuojamas D. Grybauskaitės iniciatyva.

„Nejaugi manote, kad santykiuose su tokiais valstybėmis kaip Lietuva JAV prezidentas B. Obama rodo iniciatyvą? Taip nebūna“, – sakė D. Semaška.

Prezidentės patarėjas pažymėjo, kad Lietuvos vadovės susitikimo su B. Obama metu būtų aptarti ne tik dvišaliai santykiai, investicijų ar regioninio saugumo klausimai, bet ir svarbiausi Europos Sąjungos bei NATO reikalai, bendra taikos palaikymo misija Afganistane. D. Grybauskaitė ketina prašyti JAV pagalbos vykdant Goro provincijos atstatymo darbus, kuriems šiuo metu vadovauja Lietuva.

Lietuvos vadovai dar nebuvo susitikę su B. Obama, JAV prezidento pareigas pradėjusiu eiti prieš metus.

Kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus turėjo galimybę su juo trumpai pabendrauti pernai pavasarį vykusiuose jubiliejiname NATO viršūnių ir ES valstybių vadovų susitikimuose.

## Tikimasi, kad Krikščionių partija atsisakys pavadinimo

**Vilnius**, vasario 3 d. (ELTA) – Dievo žodį skelbiantys tradicinių krikščioniškų religinių bendruomenių ir bendrijų nariai reiškia didžiulį susirūpinimą dėl neseniai susikūrusios partijos pavadinime vartojamos grynai bendrinės krikščionio sąvokos. Taip, Bažnyčios hierarchų nuomone, apeliuojama į religinę, o ne į politinę tapatybę.

Nors naujosios Krikščionių parti-

jos vadovas Gediminas Vagnorius yra pareiškęs, kad krikščioniškas pavadinimas atspindi ne religines nuostatas, o krikščioniškas kultūrines ir dvasines vertybes, Bažnyčios hierarchai tikisi, kad naujoji partija atsisakys šio pavadinimo, o Teisingumo ministerija jo neregistruos. Krikščionio terminas partijos pavadinime vartojamas neatsakingai ir nepagarbiai, teigia Bažnyčios hierarchai.

Tradicinių krikščioniškų religinių bendruomenių ir bendrijų narių pareiškime teigiama, kad toks naujos partijos pavadinimas ir neapibrėžtumas suteikia galimybę įnešti klaidingumo daugelio žmonių sąmonei ir sukelti nemenką sumaištį, o kartais – ir nereikalingą priešišumą tam, kas krikščioniška, pasmerkimą, pažeminimą, atmetimą ir net krikščionio persekiojimą.

## Nelaimė Šv. Jurgio bažnyčioje



Kol vyksta tyrimas, bažnyčios griovimas sustabdytas.

**Pottsville Republican-Herald** nuotr.

**Shenandoah, PA**, vasario 3 d. („Draugas“) – Š. m. sausio 1 d., pirmadienį, 2006 metais Allentown vyskupijos potvarkiu uždarytą Šv. Jurgio

lietuvų bažnyčią aplankė dar viena nelaimė – iš daugiau nei 50 pėdų aukščio pradėto griauti bažnyčios pastato nukrito 52 metų darbininkas John Martz.

Šv. Jurgio parapijiečiai nuo pat 2006 metų gegužės 14 d., kai vietinė vyskupija nusprendė uždaryti bažnyčią dėl jos nesaugumo, kovojo dėl savo bažnyčios išlikimo. 2009 metais, parapijiečiams pralaimėjus kovą teisme, Allentown vyskupija davė leidimą 137-erių metų senumo Šv. Jurgio bažnyčią nugriauti. Bendrovė, kurioje dirbo žuvęs žmogus, griovimo darbus pradėjo prieš keletą mėnesių.

Po nelaimingo atsitikimo Allentown vyskupija išplatino viešą pranešimą, kuriame reiškiami užuojauta mirusiojo šeimai, prašoma Aukščiausiojo pagalbos kito sužeisto darbininko greitam pasveikimui.

Policija kol kas neatskleidė kito vyro, kuris nelaimingo įvykio metu buvo sužeistas, sveikatos būklės.

Kol vyksta nelaimingo įvykio tyrimas, visi Šv. Jurgio bažnyčios pastato griovimo darbai yra sustabdyti.

## Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Kalėdų eglutė V. Krėvės lit. mokykloje (p. 2)
- Paviję Skandinaviją, aplenksime ir Singapūrą (p. 3)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- Haiti: tironų replėse, JAV marinų rankose, vūdū daktaro naguose (2) (p. 5)
- Šeiminkės patarimai (p. 8)
- Atsiminimai (160) (p. 9)
- J. Penčylienė – liaudies menininkė (p. 10)
- Mažoji Lietuva (p. 11)

**Valiutų santykis**  
1 USD — 2.47 LT  
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629  
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG



## Redakcijos žodis



**Pasirašymas po bet kokiu dokumentu, mano nuomone, yra sakymas, jog sutinku su jo turiniu, nutarimais arba išreiškiu nepasitenkinimą dėl tautos, valdžios, organizacijos ar pavienio asmens tam tikro sprendimo ar poelgio. O jei pasirašoma tik pirmuoju vardu – ką apie tokio parašo savininką galima pasakyti? Kad bijoma pasinaudoti savo žodžio laisve, kad nepasitikima savimi ar savo pilietine galia, nenorima būti draugų ar pažįstamų atpažintu, o gal pasirašyta šiaip sau, nes kažkas ėmė ir atsiuntė į el. pašto dėžutę? Apie tai galvoti privertė šiandien gautas ilgas beveik 250 parašų sąrašas, kuriuo protestuojama prieš kiekvienais metais Farerų salose, Danijoje, vykstančias delfinų skerdynes. Minėtame sąrašė – ir 27 lietuvių parašai, iš kurių 15 pasirašyti tik vardu. Vis dėlto, ką tai sako apie mus?**

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

## DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

### GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

### Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

### Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

### TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

### Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

### Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

## LIETUVIŲ TELKINIAI

PHILADELPHIA, PA

### Kalėdų eglutė V. Krėvės lituanistinėje mokykloje

V. Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai, kaip ir viso pasaulio vaikai, labai nekantriai laukė Kalėdų švenčių, Kalėdų eglutės, Kalėdų senelio. Mokiniai, vadovaujami mokytojų Renatos Paškevičienės ir Jorūnės Balčiūnienės, labai nuoširdžiai ruošėsi nustebinti tėvus ir Kalėdų senelį vaidinimu „Pasiklydusios pasakos“. Kalėdų šventės, taip lėtai atlinkusios, greitai išdundėjo. Liko tik švenčių prisiminimai, kuriais dalijasi vyresniųjų klasių mokiniai.

#### Andrius Duncia – vedėjas

Šiomet mūsų mokyklos Kalėdų eglutė buvo gana smagi. Mokyklos vaidinime aš buvau vienas iš vedėjų ir turėjau žiūrovams vis paaiškinti, kas vyksta scenoje. Vaidinome vaidinimą „Pasiklydusios pasakos“. Kelios pasakos buvo sujungtos į vieną ilgą pasaką – vaidinimą. Pirmoji buvo apie karalių ir jo nelaimingą dukrą. Jos tėvui, karaliui, nepatiko, kad jo dukra buvo nusiminusi, tai jis pakvietė jaunikį iš Ispanijos. O princesė to jaunikio negalėjo pakęsti ir pabėgo į mišką.

Antroji dalis buvo apie nykštuką ir septynias snieguoles. Nykštukas neturėjo tėvų, tai jis buvo vienišas ir snieguolės padėjo jam surasti naują tėtį – Kalėdų senelį.

Trečioji dalis buvo apie vilką ir lapę. Vilkas labai norėjo valgyt ir lapę turėjo žuvį. Lapė tada jam pamelavo, kaip ji pagavo tą žuvį. Ji sakė, kad ji įkišo savo uodegą į eketę ir tada po trijų dienų pagavo žuvį. Vilkas pabandė žvejoti ir nušalo uodegą. Tada atėjo Raudonkepuraitė ir pasakė vilkui, kad jis buvo truputį kvailas taip daryti.

Po to buvo besmegenių šokis. Mes šokom šokom šoki pagal muziką, „We Will, We Will, Rock You“. Išgirdęs tokią linksmą muziką, atėjo Kalėdų senelis su dovanomis visiems vaikams. Kalėdų eglutė šiais metais buvo labai smagi ir man atrodo, kad jums būtų buvę smagu, jeigu jūs būtumėte dalyvavę.

#### Julija Paškevičiūtė – princesė

Man patiko vaidinti mokyklos Kalėdų vaidinime, nes aš buvau princesė. Man patiko būti princese, nes aš kiekvieną dieną negaliu būti princese. Man patiko vaidinti, nes aš kiekvieną dieną negaliu vaidinti. Man nelabai patiko vaidinimo pavadinimas „Pasiklydusios pasakos“. Reikėjo pavadinti „Raudonkepuraitė“. Man nelabai patiko, kad buvo sunku suprasti artistų žodžius ir todėl buvo sunku sužinoti, kokie charakteriai buvo vaidinime. Man labai patiko, kad Kalėdų senis atėjo ir davė vaikams dovanų.

#### Kristukas Akerley – karalius

Mokyklos Kalėdų eglutės vaidinime aš vaidinau karalių. Man nepatiko būti karaliumi, kadangi man reikėjo dainuoti solo. Būtų buvę daug geriau, jeigu visi kiti vaikai būtų dainavę kartu. Vaidinimo pabaigoje apsilankė Kalėdų senelis. Jis dovanojo mums dovanas. Aš jam padėjau dalinti dovanas mažiukams. Tėvų komitetas tą dieną visus pakvietė valgyti koldūnų pietus. Aš buvau koldūnus valgęs prieš daug metų. Man labai patiko.

#### Darius Volertas – vilkas

Man nelabai patiko vaidinti, kadangi aš vaidinau vilką, kuris vaidinime labai daug kalbėjo ir man reikėjo jo visus žodžius išmokyti. Man patiko Kristuko (karaliaus) daina – buvo juokinga. Kadangi vaidinimas buvo apie „pasiklydusias“ ir „susimaišiusias“ pasakas, tai, man atrodo, kad žiūrovams buvo sunku suprasti, ko kia buvo pagrindinė vaidinimo idėja. Man patiko dainuoti, kai mes visi bandėme dainuoti ir visi nelabai žodžius žinojome.

#### Aurimas Balčiūnas – Ispanijos princas

Man patiko vaidinti mokyklos



Karalius-Kristukas Akerley, princesė-Julija Paškevičiūtė.

Justino Paškevičiaus nuotr.

vaidinime, nes aš gavau gana juokingą rolę. Man ypač patiko, kad galėjau paerzinti Kristuką-karalių su to-reodoro skraiste. Man buvo juokinga, kai aš apsisukdamas pataikiau su skraiste karaliui į nosį. Bet mano mėgstamiausia dalis buvo – kai Kalėdų senis davė dovanų. O mano mama po repetacijos visiems vaikams davė saldinių. Buvo smagu su draugais Gabrieliumi, Martinu ir Roku pabėgti po sceną.

Norėčiau, kad kitais metais Kalėdų senelis neateitų pro duris, bet iš kažkur iškristų. Man patiktų, kad senelis tik atėjęs pradėtų dalinti dovanas, o neklausytų taip ilgai mažų vaikų eilėraščių.

#### Vytis Duncia – nelaimingas nykštukas

Man ir patiko, ir nepatiko mokyklos vaidinime būti nykštuku. Nepatiko būti nykštuku, nes buvau apsuptytas būrio mergaičių-snieguolių. Nepatiko, kad mergaitės juokėsi iš manęs, nes aš turėjau užsidėjęs kvailą nykštuko kepurę, marškinius ir kitus nykštuko rūbus. Nepatiko taip pat, kad aš turėjau išmokyti mintinai daug nykštuko žodžių. O Kalėdų senis galėjo atnešti mums geresnių dovanų. Patiko, kad galėjau Kalėdų seneliui padėti dalinti dovanas.



Philadelphia V. Krėvės mokyklos vaikai su Kalėdų seneliu.



# PAVIJĘ SKANDINAVIJĄ, APLENKSIME IR SINGAPŪRĄ

KĘSTUTIS PETRAUSKIS

Tereikia protingo veiksmų plano, politinio draugiškumo su kaimyninėmis valstybėmis, skleisti „šiuolaikinę konservatizmą“, krikščioniškumą, dar „socialiai saugią rinkos ekonomiką“, ir lietuviai netrukus gyvens kaip švedai, danai ar bent jau kaip suomiai.

Gal kam prisispavė? O gal čia psichologinis seansas, gelbstintis nuo viduržemio depresijos? Nieko panašaus. Tokias mintis rimtai dėsto dukart premjeras Gediminas Vagnorius.

Tokias šnekas iš dalies galima suprasti: ieškoma lengvatikių, „medžiojami“ rinkėjai, buriami galimi politiniai sąjungininkai. Kad ir niekus tauškiant, pažadus dalijant, bet siekti tikslo – grįžti jei ne į Vyriausybę, tai bent iš politinės paraštės į aktyvų gyvenimą, atsiriški bent kiek trokštamoms valdžios, įtakos.

**Dauguma piliečių suvokia, kad stebuklų pasaulinio nuosmukio metu negali būti. Bet žmonės nori matyti, ar valdžiai rūpi paprasto Lietuvos gyventojų bėdos. Europos Komisija pagyrė už taupymą, suvaldytą finansinę padėtį. Bet kas toliau, kaip lipti iš duobės?**

Bet kuo paaiškinti tai, kad iš Vyriausybės rūmų premjero patarėjas irgi dėsto kažką panašaus. Tik ne apie siekius pavyti Skandinaviją, o tapti „Baltijos Singapūru“. „Nors akivaizdu, jog yra nemažai kur stengtis, tačiau jau dabar pasiekimais informacinių technologijų srityje Lietuva sparčiai žengia Singapūro keliu“, – Lietuvos panašumus su Singapūru lygino premjero patarėjas bene svarbiausiems – ekonomikos – klausimams. Žinoma, lygintis reikia, netgi būtina. Kaip ir ieškoti naujų sumanymų. Bet tokios rašliavos, regis, labiau gimsta iš neturėjimo, ką veikti, ar tiesiog nežinojimo, ką daryti.

Bedarbių jau netoli 300 tūkst. Vien per praėjusius metus, remiantis oficialia statistika, 21 tūkst. lietuvių, o tai yra Šilutės dydžio miestas, jau išvažiavo į Vakarus, nes darbštūs ir energingi ten visuomet darbo ras. Daugybė smulkiųjų ir vidutinių įmonių šio ūkio nuosmukio pabaigos jau nesulauks – bankrutavo. Net į klampią biurokratinę kalbą įvilktose Valsybės kontrolės išvadose kartojama: valstybiniame sektoriuje – neūkiškumas ir netvarka.

Bet negi galima nusileisti iki tokių niekų? Reikia iš karto eiti prie reikalo – kaip tapti Singapūru, gal Skandinavija. Tik ar tai neprimena didžiojo kombinatoriaus iš Naujųjų Vasiukų? Ar seno anekdoto apie sovietų kolūkį: jei nėra lentų daržinei pastatyti, tuomet statykim komunizmą!

O kokie nepasitenkinimo burbulai kyla, kai Prezidentė prasitaria, kad valdžia turi dirbti, ne plepėti. Tai

nedemokratiška, ji – diktatorė!

Kam sukti galvą, kaip sumokėti už Vilniaus gatvių apšvietimą? Geriau mąstyti plačiau, kaip pastatyti Guggenheimo muziejų. Ką tik baigėsi projektas „Vilnius – Europos kultūros sostinė“, parodęs, kaip net kultūra yra persmelkta lietuviška korupcija. Bet Kultūros ministerija ir sostinės valdžia jau „audžia“ naujo projekto planus – „Vilnius – Pasaulio knygų sostinė“.

Žinoma, vien taupydamas toli nenuvažiuosi. Bet kiek milijonų mokesčių mokėtojams kainuos ši nauja ministro Remigijaus Vilkaičio ir Vilniaus mero Viliaus Navicko avantiūra?

Leidėjai taikliai sureagavo į naują iniciatyvą: „Knygų leidėjų įsitikinimu, surinktus mokesčius valstybė pirmiausia turėtų skirti valstybinėms kultūros rėmimo programoms, bibliotekų fondams bei vadovėlių leidybai, lietuvių autorių kūrybos bei vertimų programoms atgaivinti, sėkmingiems projektams, tokiems kaip tarptautinė Vilniaus knygų mugė, literatūros ir poezijos festivaliai, o ne Vilniaus miesto savivaldybei naujam ‘fasadiniam’ renginiui organizuoti.“

„Lietuva yra krikščioniška, katalikiška šalis, todėl aš manau, kad Vilniaus mokyklose ne tik gali, bet ir privalo būti kryžiai“, – Vilniaus meras V. Navickas pasirodo turi ne tik prasmingų vadybos, renginių sumanymų, bet ir Lietuvos Katalikų bažnyčios kardinolui siekia įvardyti, kokias vertybes jis išpažįsta. Gal taip, nusimovus kelnes, pilvą išrašius nešvankybėmis, rodoma atgaila?

Beveik 90 procentų Lietuvos žmonių nebesaitiki Vyriausybę, premjeru. Esantiems valdžioje tai turėtų būti vienas pagrindinių galvos skausmų, nes valdant be pasitikėjimo belieka kasdien suglaudus zuikio ausis dairytis į opoziciją: ar dar neverčia?

Žinoma, daug ką galima nurašyti krizei. Ekonominiai sunkumai, regis, gerokai išklebino ir žmonių pasitikėjimą savo jėgomis, nebeliko sveiko liberalizmo dvasios, per daug tikimasi ir gerovės norima vien iš valdžios.

Kita vertus, tokio nepasitenkinimo būtų mažiau, jei žmonės matytų, kokius apčiuopiamus ir pasiekiamus tikslus kelia politinė krašto valdžia. Dauguma piliečių suvokia, kad stebuklų pasaulinio nuosmukio metu negali būti. Bet žmonės nori matyti, ar valdžiai rūpi paprasto Lietuvos gyventojų bėdos. Europos Komisija pagyrė už taupymą, suvaldytą finansinę padėtį. Bet kas toliau, kaip lipti iš duobės?

Vadovai turi vadovauti ne tik racionaliai, bet ir patraukti žmonių emocijas. „Žmonės neturi darbo. Jie kenčia. Jiems reikalinga mūsų pagalba. Noriu, kad įstatymas dėl darbo vietų (gausinimo) nedelsiant atsidurtų ant mano stalo“, – pirmajame metiniame pranešime pabrėžė JAV prezidentas Barack Obama. Politinės retorikos ir racionalios prioritetinių darbų eigos pavyzdys.

Tad ar vertybė stebėtis žemais Vyriausybės, Seimo, partijų ir jų vadovų pasitikėjimo procentais, kai imamas ne darbų, o tauškiamas apie „Baltijos Singapūrą“, lenktynes su Skandinavija, norima tapti Pasaulio knygų sostine? Šalyje, kur greitai niekas nieko nebeskaitys.

**„Valstiečių laikraštis“**



## Dubai savo dangoraižiu pralenkė visą pasaulį

ALEKSAS VITKUS

Pirmus žingsnius Čikagoje žengiau šeštame XX amžiaus dešimtmetyje ir prisimenu, kokį įspūdį man ir mano vaikams tuomet padarė pirmą kartą aplankytas tuometinis aukščiausias to miesto dangoraižis – Chicago Board of Trade Building. 1931 metais statytas 605 pėdų aukščio pastatas, kurio trijų aukštų varinę viršūnę puošė romėnų mitologinės derlingumo deivės Ceres figūra.

Praėjo keleri metai, ir man atsirado proga pamatyti ir pakilti į patį viršų tuo metu aukščiausio visame pasaulyje New York pastato – Empire State Building. Apie jį buvau girdėjęs jau Lietuvoje, kad tai buvo 102 aukštų, 1,250 pėdų aukščiau dangoraižis. Taigi, net daugiau negu dvigubai aukštesnis negu Kauno radijo stoties 500 pėdų aukščio stiebai, kuriais mes Kauno gimnazistai labai didžiavomės.

Visa tai prisiminiau, kai neseniai spaudoje perskaičiau apie patį naujausią ir aukščiausią pasaulio pastatą, aukščiu beveik 1,000 pėdų pralenkusį visus savo varžovus. Jo statytojai ir savininkai, tik baigę statybą, paskelbė iki tol paslapyje laikytą jo aukštį. Jei toks pastatas būtų pastatytas ne sauso oro klimato Arabijos pusiasalyje, o dažnai apsiniaukusioje Čikagoje, tai labai dažnai jo viršūnės net neįžiūrėtume.

Pastatas suprojektuotas žinomos Čikagos architektų firmos „Skidmore, Owings and Merrill“, o statytas bendrų Pietų Korėjos, Belgijos ir Jungtinių Arabų Emyratų statybos įmonių grupės. To nepaprasto pastato konstrukcija apačioje susideda iš trijų plačių skilčių, kurios, kildamos į viršų, vis siaurėja, sukasi lyg spyruoklė, ir taip sudaro labai graškščiai atrodantį, įspūdingą ir akiai labai malonų suderintą betono, plieno ir stiklo vaizdą. Todėl lieknasis Burj Dubai, nors gerokai aukštesnis už Willis Tower, grindų ploto turi gerokai mažiau – tik 3 mln. kv. pėdų... Konstrukcijos centre yra šešiakampė betono šerdis, kurioje telpa visi 19 keltuvų. Visiems aukštams sudarytas patogus vaizdas į aplinką. Pastatas sėdi ant 150 pėdų aukščio betono pamatų, susidedančių iš 194 polių.

Pirmieji 16 aukštų yra skirti „Armani“ viešbučiui. Po to seka 91 aukštas gyvenamiesiems būstams, įstaigų patalpoms yra skirti 42 aukštai, kurie baigiasi 154-uju aukštu maždaug 2,000 pėdų aukštyje. Pagrindinis restoranas yra 122 aukšte, o apžvalgos aikštelė įrengta 124 aukšte. Visa pastato viršūnė, apie 600 pėdų, yra išnaudota tik pastato mechaniniams įrengimams, ji taip pat bus naudojama TV, radijo ir kitokiai signalizacijai.

Oficialiai pastatas buvo atidarytas š. m. sausio 4 d., kai buvo praneštas jo tikrasis aukštis – 2,717 pėdų, o ne anksčiau minimos 2,684 pėdos. Seniai žinomas kaip Burj Dubai bokštas atidarymo metu buvo perkrikštytas į Burj Khalifa bokštą, taip pagerbiant kaimyninio alyva turtingo Abu Dhabi emyrato prezidentą Khalifa bin Zayed Al Nahyan, kuris neseniai išgelbėjo Dubai šeimą Mohammed bin Rashid Al Maktoum iš finansinės krizės. Bokšto pavadinime Dubai vardo nebeliko.

Triukšmingose bokšto atidarymo iškilnėse buvo išdidžiai pabrėžiama, kad aukščiausio pasaulio pastato savininkai yra arabai, ko nebuvo jau nuo viduramžių laikų, kai senojo Egipto Khufu piramidę (455 pėdų aukščio) Gizoje savo aukščiu pradėjo pralenkti pirmosios krikščionių pasaulio katedros, pvz., 1439 m. statytoji 472 pėdų aukščio Strasbourg Notre Dame katedra.

Praėjo net keli šimtai metų, ir 1876 m. ją pralenkė prancūzai su 495 pėdų aukščio Rouen katedra. Nenusileido nei vokiečiai, 1880 m. pastatę garsiąją 516 pėdų aukščio Koeln (Cologne) katedrą. Šioje pusėje Atlanto savo sostinėje Washington, DC, amerikiečiai 1884 m. pastatė savo pirmajam prezidentui George Washington paminėti jo vardo 555 pėdų paminklą. Jo 40 metų trukusią statybą trukdė prasidėjęs Amerikos pilietinis karas ir kiti politiniai partijų nesutarimai. Tuo metu šis marmuro ir granito paminklas (obeliskas) buvo aukščiausias visame pasaulyje statinys.

Po penkerių metų jį gerokai pralenkė 1889 m. pasaulinės parodos proga Paryžiuje iš plieno pastatytas 1,063 pėdų aukščio Eifelio bokštas, savo drąsia konstrukcija tapęs žinomiausiu visame pasaulyje. Apskaičiuojama, kad šį pasaulyje populiariausią bokštą iki šiol yra aplankę 200 mln. žmonių.

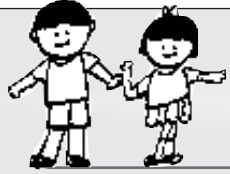
XX amžiaus pradžioje Amerikoje prasidėjo gausi dangoraižių statyba. Pirmiausiai atsirado Metropolitan Life Tower pastatas, jį pralenkė Woolworth pastatas. Statybos tapo tikra „Yankee“ karštligė, kai 1928 m. buvo pradėta galvotrūkiškai statyti Chrysler pastatą. Dangoraižis kas savaitę augo keturiais aukštais, ir jau 1930 m. 1,046 pėdų milžino statyba buvo baigta. Deja, jau po metų jį pralenkė kitas New York milžinas – 1,250 pėdų aukščio Empire State Building, išlikęs aukščiausiu pasaulio pastatu iki 1972 m., kai New York buvo pastatyta daili pora World Trade Center pastatų, savo aukščiu pralenkusių Empire State Building bent šimtu pėdų. Abu pastatai sugriuvo iki pamatų per „al Qaeda“ teroristinį 2001 m. rugsėjo 11 d. išpuolį.

Garsusis mūsų Čikagos 1,451 pėdų aukščio Sears Tower, pastatytas 1974 m., 2009 m. pakeitęs vardą į Willis Tower, buvo laikomas aukščiausiu pasaulio pastatu iki 1998 m., kai jį pralenkė Malaizijos sostinėje Kuala Lumpur pastatyta pora Petronas vardu pavadintų 1,483 pėdų aukščio bokštų.

Rungtynės dėl aukščiausio pasaulio pastato garbės nepasibaigė. Jau šitame šimtmetyje Taivaniai sostinėje Taipei buvo pastatytas 1,667 pėdų aukščio Taipei 101 vardo pastatas. Bet ir jį neseniai pralenkė arabai su aukščiau minėtu Burj Khalifa pastatu Dubai mieste.

Kaip rašo architektas Baker, šio nepaprasto pusės mylios aukščio pastato kūrėjų tikslas nebuvo arrogantiškas noras pastatyti aukščiausią pastatą pasaulyje, o tik troškimas įkūnyti aukščiausias pasaulyje viltis.





„DRAUGO“

lietuviškai

Redaktorė Laima Apanavičienė  
laimaa@hotmail.com

## Lietuviškų knygų mylėtojų dėmesiui!

JAV gyvenantys lietuviai tikriausiai net nežino, kad skaityti lietuviškai knygeles vaikams gali ir amerikiečių bibliotekose. Ir tai jie gali daryti nemokamai!

Woodridge (IL) miestelio biblioteka neseniai išgijo siuntą knygelių vaikams (žr. sąrašą apačioje) lietuvių kalba. Kadangi JAV bibliotekos bendradarbiauja ir dalijasi turimomis knygomis, tai nepriklausomai nuo to, kurioje vietovėje gyvenate, savo bibliotekoje galite užsisakyti bet kurią knygą, jeigu ją turi kita šalies biblioteka, šiuo atveju – Woodridge biblioteka. O jei norėtumėte paskaityti lietuvišką knygą, kurios JAV bibliotekose dar nėra, kviečiame aktyviai reikšti savo pageidavimus bibliotekoje, kurioje lankotės – kaip taisyklė, šių įstaigų darbuotojai visada stengiasi patenkinti skaitytojų pageidavimus.

Netolimoje ateityje Woodridge biblioteka žada išgyti knygų suaugusiems lietuvių kalba. Daugiau informacijos tel.: 630-670-3063.

Šias vaikams skirtas lietuviškas knyges galite gauti Woodridge miestelio bibliotekoje: „Abėcėlė“, „Ančiukas ir jo draugai“, „Anglų-lietuvių kalbų žodynas vaikams“, „Coliukė“, „Gilės nuotykių Ydų šalyje“, „Grybų karas“, „Jūratė ir Kastytis“, „Kas tą pupą supa. Lopšinės ir žaidimai“,

„Kvailos istorijos“, „Lietuvos istorija. Pradinukų enciklopedija“, „Mažasis virėjas. Vaikų šventės“, „Mažasis virėjas. Makaronai ir picos“, „Pagrandukas. Išėjo tėvelis į mišką“, „Pupa. Katinėlis ir gaidelis“, „Raiboji vištelė ir kviečio grūdėlis“, „Stebuklinga slyva“, „Trys paršiukai“, „Vabalų puota“, „Visos Saulės zuikučio dainelės“ su kompaktine plokštele (CD) ir „Zuikis puikis“.

Taigi, mažieji skaitytojai ir jų tėveliai, drąsiai užsisakykite savo bibliotekoje lietuviškas knyges.

Noriu mažiesiems skaitytojams pristatyti vieną knygėlę, kurią galite paskaityti Woodridge, IL miestelio bibliotekoje. Tai Justino Marcinkevičiaus „Grybų karas“, kurią labai gražiai iliustravo dailininkas Gintaras Jocius, keletą metų gyvenęs New Jersey, o šiuo metu gyvenantis Lietuvoje. Knygutę išleido leidykla „Alma littera“, 2002 m.

Linksma, sklandžiai eiliuota poemėlė, kurią lengvai išimena net ir mažiausi skaitytojai. Jau keletą dešimtmečių vaikų labai mėgstama, šmaikščiai sueiliuota J. Marcinkevičiaus poema, labai spalvinga, didelio formato knyga. Paveikslėliuose – tikroviški miško vaizdai, įtaigūs herojų – grybų „portretai“.

Redaktorė

### Grybų karas (ištrauka)

Ei, tai vija,  
Pinavija, visą dieną  
Grybais lyja.

Visą dieną nuo pat ryto  
Grybai krito,  
Krito, krito...

Kai lietus nustojo lijęs,  
Pražydėjo  
Pinavijos.

O miške išdygo grybų –  
Šimtas trisdešimt  
Sodybų.

Šitų grybų pulkaunykas  
Buvo storas  
Baravykas.

Jis ūsus po beržu raitė  
Ir grybus  
Nuo kelmo skaitė.

O kad skaičiaus nepamirštų,  
Tai skaičiuodavo  
Ant pirštų.

Jo žmona – riebi paliepė –  
Savo vyrui  
Kartą liepė:

– Nors tave ir žmonės giria,  
Bet esi netikęs,  
Vyre!....



Čikagos lituanistinėje mokykloje mokiniai ne tik mokosi lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos. Jie dainuoja lietuviškas dainas, šoka lietuvių liaudies šokius. Trečios B klasės mokiniai mokosi šokti sukčinį. Laimos Apanavičienės nuotr.

### Kūčios Maironio lituanistinėje mokykloje

2009 m. gruodžio 19 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centro patalpose susirinko per 100 Maironio lituanistinės mokyklos (MLM) aukštesniosios mokyklės mokinių ir mokytojų. Programą paruošė mokytojos Giedrė Grigalaitytė, Daiva Burnienė ir Taiyda Chiapetta.

Prieš prasidedant aukštesniosios mokyklos Kūčioms buvo uždegtos geltona, žalia ir raudona žvakės, menant Dievą, Tėvynę ir Artimą.

Programą vedė dešimtokai. Jie trumpai papasakojo apie lietuviškas Kūčių tradicijas. Seselė Laimutė buvo pakviesta sukalbėti maldą ir palaiminti popietės dalyvius. Po to visi dalyviai šeimyniškai lauzė kalėdaitį, linkėdami vienas kitam sveikatos, gerų švenčių arba laimingų Naujųjų metų.

metų.

Po to jaunimas ir mokytojai susėdo prie ilgų stalų, apdengtų baltomis staltiesėmis. Laikas pasivaikšinti skaniu maistu.

Pasistiprinę mokiniai „apsilankė“ įvairiose „stotyse“. Vienoje jų dešimtokės–burtininkės jaunimui būrė, kas jų laukia ateityje, „Kūčių valgių“ stotyje mokiniai paragavo tradicinio Kūčių maisto. Įdomu, kad ne visi drįso visko paragauti – kai kuriems Amerikoje užaugusiems vaikams Kūčių maistas neįprastas.

MLM aukštesniosios mokyklos Kūčios praėjo linksmai ir įdomiai. Nuoširdi padėka visiems mokytojams ir dešimtokams, kurie suruošė tradicines mokyklos Kūčias.

MLM info

### Mano atostogos

Mano atostogos buvo smagios, tik kaip visada per trumpos. Aš daugiausiai atsipalaidavau namuose. Skaičiau knygas, praleidau nemažai laiko prie kompiuterio, piešiau, grojau klarnetu. O kaip smagu buvo skristi nuo aukšto kalno rogutėmis su sese, mama, tėčiu ir draugais! Daryti sniego angelus ir lipdyti besmegenius, taip pat žaisti sniego karą su draugėmis.

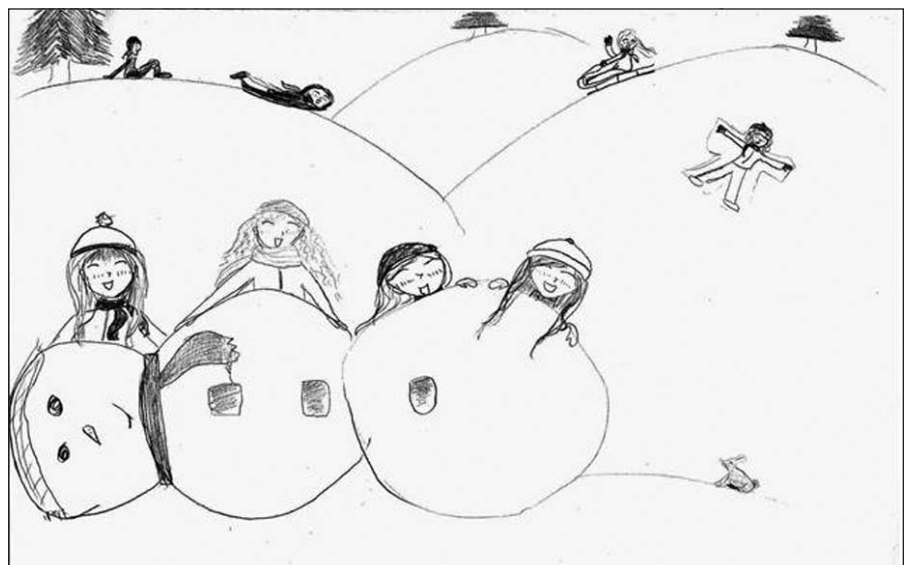
Kalėdoms gavau knygų, muzikos įrašų, mažų daiktelių ir priedus kompiuteriui.

Naujų metų sutikti mes važiuojame pas draugus, šventėm iki 4 valandų ryto. Žaidėm įvairius žaidimus, gavom dovanų ir vaišintoms skaniais patiekalais ir saldumynais.

Kitą Naujų metų dieną visa šeima važiuojame į kino teatrą ir žiūrėjome tris filmus.

Į mokyklą grįžau pailsėjusi, vėl smagu matyti klasės draugus ir mokytojus, dalintis patirtais išpūdžiais.

Karilė Eidukevičiūtė  
Gedimino lit. mokykla



Karilės Eidukevičiūtės piešinėlis „Mano atostogos“.



# Haiti: tironų replėse, Amerikos marinų rankose ir vūdū daktaro naguose

Tęsinys iš vasario 3 d.

## R. JOHN RAPŠYS

### Pirmą kartą Haiti

Aš pirmą kartą atsiradau Haiti 1956 metais, su 8th Marines (pulko) daliniu. Iš laivyno amfibiškos bazės Little Creek, VA, mes paėmėme apie 300 karo laivyno Annapolis akademijos kadetų, kuriuos turėjome supažindinti su amfibinio karo principais. Mus visus pakrovė į šarvuotųjų transportus ir kitus laivus, su kuriais Vieques saloje, Puerto Rico, išsikėlėme į krantą. Buvome palydinti gyvos ugnies iš didžiųjų karo laivų. Ne vienam kadetui kelnės sušlapo. Ir tai nebuvo jūros vanduo.

Vėliau dar kartą išsikėlėme ir atlikome dvi savaičių manevrus Haiti šiaurėje. Šį kartą prisijungė ir Haiti karių specialus dalinys. O pasakui sustojome Port-au-Prince.

### Baisus vaizdas

Gatvės pilnos pūvančių vaisių lupenų ir kitokių atmatų... Smarvė kabojo virš visko. Tas rūgštus kvapas beveik vėmti vertė. Taip pastebėjo Wirkus, atvykęs į Haiti 1915 metais. Bemaž tą patį radome ir mes, atvykę į Port-au-Prince 41 metais vėliau! Gatvėse pilna ubagaujančių paliegių; kiti net su atviromis žaizdomis. Paralyžiuoti ar bekojai važinėja ant lentų su prikaltais surūdijusiais ratukais. Pusė jų net ir tų neturi – šliaužioja gatvėmis pasistūmėdami kumščiais.

Aš ir du mano draugai pasisamdė taksį ir dūmėme kuo greičiau iš uosto rajono. Bet ir miesto centre ne daug geriau. Sruotos ir smarvė visur. Tik Nacionalinių rūmų apylinkėje buvo švaru ir gražu.

Visame mieste buvo tik du ar trys žmoniški viešbučiai, kur galėjome švariai ir skaniai pavalgyti ir šaltu alumi atsigaivinti. Taip pat apžiūrėjome buvusius marinų geltonai nutinkuotus barakus su skliautuotu fasadu. Šie gerai išsilaikė, bet beveik visi kiti marinų projektai – keliai, tiltai, kanalizacija – sutrupėję, surūdiję, apleisti.

### Paslaptingas „Papa Doc“

Sekančiais 1957 metais į Haiti istorijos lapus įžengė Francois Duvalier – medicinos daktaras, vūdū praktikantas, kuris bus žinomas kaip žiaurusis „Papa Doc“. Tamsiaodis Duvalier lengvai laimėjo rinkimus, kuomet pažadėjo atimti valdžią iš šviesiaodžių-mulatų elito, kurie sudarė vos apie 6 proc. visų gyventojų.

Per ateinančius 14 metų „Papa Doc“ valdė daugiau nei 3 milijonų – dauguma beraščių – žmonių tautą su korupcija, teroru, masinėmis žudynėmis ir vūdū burtais. Jis įkūrė visų bijomą slaptą policiją – Tontons Macoute („Dėdės baubai“), kurie buvo uolūs teroro vykdytojai. Tūkstančiai buvo kalinami, kankinami ir žudomi. Kiti dingdavo be žinios. Panašiai kaip Stalinas, Duvalier matė priešus visur.

Krikštytas kataliku, „Papa Doc“ paskelbė anksčiau persekiojamą vūdū religiją (garbinimą senų Afrikos dievų ir dvasių) lygia su katalikybe. Jis sušaukdavo vūdū kunigų (hang-



R. John Rapšys.

oun) suvažiavimus savo rūmuose, kur jie būdavo užverbuojami kaip Tont Macoute agentai. Per juos „Papa Doc“ pasiekdavo kiekvieną Haiti užkampį.

Buvo sakoma, jog „Papa Doc“ laikydavo vūdū ceremonijas su gaidžio kraujo auka pačiuose rūmuose.

### Ekskomunikuojamas

Duvalier greit susipyrko su bažnyčia. Pirmiausiai jis išgrūdo svetimtaučius kunigus, paskui pradėjo tremti savuosius. Kartą ištrėmė septynis kunigus, kai šie atsisakė viešai už jį melstis. Pasiskelbęs prezidentu iki gyvos galvos, pats parašė malda: „Mūsų Doc, kuris esi Nacionaliniuose rūmuose, tebūnie palaimintas tavo vardas, (...) tebūnie tavo valia Port-au-Prince, kaip ir provincijoje...“

Kai Duvalier 1960 metais ištrėmė Port-au-Prince vyskupą, Vatikanas jį ekskomunikavo. Duvalier buvo tylus, mažai kalbėdavo, nors mokėjo ir gerai angliškai, nevarėjo alkoholio. Vėlesniais metais žilagalvis „Papa Doc“ visur būdavo lydimas dviejų tamsiaodžių jaunų merginų su baltomis slaugių uniformomis.

Prieš mirdamas 1971 metais, sulaukęs 64 metų, Duvalier paskyrė savo sūnų, Jean-Claude, savo įpėdiniu – taip pat prezidentu iki gyvos galvos.

### Narkotikai, vogti milijonai

Devyniolikmetis sūnus toli gražu nebuvo toks žiaurus, kaip tėvas, bet slaptą policiją vis tiek prilaikė. Ko-

rupcija šį kartą pakrypo į narkotikus: Haiti pasidarė didžiausiu narkotikų į Ameriką pergabenimo centru.

1980 metais Jean-Claude, tuoj pramintas „Baby Doc“, vedė gražuolę mulatę Michele Bennett, kurios tėvas buvo vienas iš turtingiausių Haiti biznierių. Vestuvės kainavo 6 milijonus dolerių krašte, kur dauguma uždirba apie 350 dolerių į metus. Žmonės buvo pasipiktinę ir net viešai drįso murmėti prieš tokį išlaidumą.

Nepasitenkinimas „Baby Doc“ diktatūra iššaukė streikus, demonstracijas ir kruvinus sukilimus. Pagaliau, 1986 metų vasario mėnesį „Baby Doc“ su visa šeima pabėgo į Prancūziją. Sakoma, kad išsivežė apie 400 milijonų dolerių, neskaitant jau anksčiau pasisavintų.

„Baby Doc“ lėktuvui dar ore tebebūnant, įsiutusi minia tuoj išdraskė jo tėvo mauzoliejų. Tėvo Duvalier gerai išbalzamuotas, bet smarkiai apdegęs kūnas su groteskiškai iškelta viena ranka dar kelias dienas mėtėsi kapinėse. Generolai perėmė valdžią.

### Po stebuklo – tvanas

1990 metais įvyko savotiškas stebuklas – pirmieji, visiškai demokratiški rinkimai Haiti istorijoje. Prezidentu tapo aktyvistas, gitara grojantis katalikų kunigas Jean-Bertrand Aristide. Bet neilgam. Generolai jį nuvertė vos po septynių mėnesių. Jis paskui vėl buvo išrinktas ir vėl nuverstas, o galų gale ištremtas. Siautė smurtas, kraujas klanais bėgo, lavonai gatvėse dienomis tysojo. Įvairios partijos ir grupės kovojo iki mirties.

Amerika vėl atsiuntė marinius ir parašiutininkus 1994 metais. Jungtinės Tautos (UN) išlaipino taikdarius 2004 metais.

Tais pačiais metais milžiniški potvyniai ir žemės slinkimai nusinešė tūkstančius gyvybių. Uraganai 2005 ir 2008 metais užmušė daugiau nei 3,000 žmonių ir paliko šimtus tūkstančių benamių. Negana to, devintame dešimtmetyje išliepsnojusi AIDS giltinė pjovė žmones iš kairės ir dešinės.

Haiti turbūt vienintelė pasaulyje valstybė, apie kurią galima liūdnei konstatuoti: vargas šakoja, vargas lapoja, vargas žiedus skleidžia.

Garsusis televangelistas Pat Robertson net teigė: Dievas Haiti baudžia, nes jis su velniu paktą padarė dar kruvino 1791 metų sukilimo metu.



Prezidentūros rūmai, Port-au-Prince, Haiti.

R. John Rapšio nuotr.

### Beisbolo sviedinukai

Po mano tarnybos Haiti 1956 metais su Amerikos mariniais Haiti dar aplankiau uniformuotas 1961 ir 1963 metais. Tik šį kartą buvau perėjęs į karo laivyną (US Navy) ir buvau atplaukęs su lėktuvnešiu „USS Independence“ (CVA-62). Reikalai šioj nelaimingojoje šalyje buvo pagerėję per tris plaukus – ne daugiau.

Tuo laiku aplankėme beisbolo sviedinukų fabriką. Čia Haiti užima pirmą vietą: eksportuoja apie 15 milijonų tų ranka siuвамų sviedinukų kas metai. Dirba kažkodėl vien moterys, kurios gauna apie tris dolerius į dieną. Tas buvo laikoma nepaprastai gerai. Šimtai laukė, kad tik tokį darbą gauti.



Francois Duvalier – „Papa Doc“.

### Žydėjimo laikotarpis

Buvau aplankęs Haiti dar tris kartus, bet jau kaip civilis turistai: 1979, 1981 ir 1985 metais. Tai buvo pats Haiti turizmo žydėjimas. Pristatyta tuzinai liuksusinių viešbučių, ypač ant kalno esančiame Port-au-Prince priemiestyje, Petionville. Sėdi prie milžiniško baseino, būdavo, geri romo kokteilį „Yellow Bird“ ir klausaisi vakarais, kaip didieji vūdū „rada“ būgnai kalnuose dusliai dunda.

Oro uostas buvo kuklus, bet švarutėlis. Pilna naujų ir nebrangių taksis. Maistas – skaniausias. „Barban-court“ romas – puikiausias. Gatvėse – nė vieno ubago. Nusikaltimų – jokių. Galėjai gatvėse miegoti ir tau net plauko niekas nepalies. „Baby Doc“ diktatūra buvo gal peilis po kaklu haitiečiams, bet tikra palaima turistams.

### Pradingęs sapnas

Bet tas buvo labai senais – niežti sakyti „gerais“ – laikais. Haiti jau kokius 20 metų, kaip išbraukta iš visų turizmo maršrutų ir kelionių vadovų (guidebooks). Wirkaus La Gonave buvusios karalystės neteko aplankyti, nes apie Wirkų aš tik prieš trejus metus sužinojau. Bandysiu ateityje.

Haitiečiai turi posakį: „Jou' fé tombé nans d'leau c'est pas jou' li coulé“ (Lapas, nukritęs į vandenį, tą pačią dieną neskęsta). Neskęs ir Haiti. Tik gal reikės ilgai plūduriuoti, kol tas lapas bus iš vandens ištrauktas.

Pabaiga.





**Vancouver**, vasario 3 d. (ELTA) – Olimpiniai žiedai Vancouver, kur vasario 12 dieną prasidės žiemos olimpinės žaidynės. EPA-ELTA nuotr.

## Įsigaliojo paprastesnė dokumentų pripažinimo užsienyje tvarka

**Vilnius**, vasario 3 d. (Delfi.lt) – Lietuvai prisijungus prie tarptautinės konvencijos, gyventojai jau gali pradėti naudotis supaprastinta gimimo, santuokos ar mirties liudijimų pripažinimo tvarka, kai dokumentai pateikiami užsienio valstybėse ar yra gauti iš jų Lietuvoje. Panaikinus keletą savaičių trukusių dokumentų vertimo ir legalizavimo procedūrą, administracinė našta piliečiams gerokai sumažėjo.

Siekdama supaprastinti dokumentų pripažinimo procedūrą, Teisingumo ministerija dar praėjusių metų vasarą pasiūlė Lietuvai tapti 1976 m. Konvencijos „Dėl išrašų iš civilinės būklės aktų įrašų išdavimo įvairiomis kalbomis“ dalyve. Gavus valdžios įstaigų pritarimą, Konvencija įsigaliojo šių metų sausio 29 d.

Taigi nuo šiol visi civilinės būklės

aktų išrašai bus išduodami pagal patvirtintą formą ir be jokių papildomų formalumų priimami kiekvienos valstybės, Konvencijos dalyvės, teritorijoje. Lietuva paprasčiau keistis šiais dokumentais galės su 20 valstybių – Austrija, Belgija, Bosnija ir Hercegovina, Graikija, Italija, Ispanija, Juodkalnija, Kroatija, Lenkija, Liuksemburgas, Makedonija, Moldova, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Serbija, Slovėnija, Šveicarija, Turkija ir Vokietija. Jose išduoti išrašai turės tokią pat teisinę galią, kaip ir išduoti pagal valstybės nacionalinę teisę.

Teisingumo ministro Remigijaus Šimašiaus teigimu, naujoji tvarka iš esmės palengvins civilinės būklės dokumentų įrašų pateikimo tvarką prie Konvencijos prisijungusiose valstybėse ir sumažins administracinę našta piliečiams.

## A. Kubilius tęsia viešną JAV

**Atkelta iš 1 psl.**

Premjero patarėjas Virgis Valentinavičius sakė, kad C. Rice neformaliame susitikime su Lietuvos premjeru kalbėjo apie tolesnę Europos Sąjungos (ES) plėtrą, energetinį saugumą, aptarė aukštojo mokslo ir verslo klausimus.

C. Rice buvusio prezidento Georg W. Bush administracijoje 2005–2009 m. ėjo valstybės sekretorės pareigas ir buvo pirmoji afroamerikietė moteris, gavusi šias pareigas. Dėstyti politikos mokslus į Stanford University C. Rice grįžo 2009 m. pavasarį.

A. Kubilius vasario 3 d. New York mieste atidarė NASDAQ akcijų biržos rytinę prekybos sesiją. Premjeras tradicinėse atidarymo skambučio iškilnėse pasakė trumpą kalbą, paminėdamas, kad NASDAQ grupės atšaka veikia ir Lietuvoje, įkurta kaip Vilniaus vertybinių popierių birža.

Prekybos atidarymo metu Robert H. McCooy, Jr NASDAQ OMX vyresnysis viceprezidentas kapitalo rinkoms, pristatydamas Lietuvą kaip patrauklią šalį investicijoms, pabrėžė, jog NASDAQ OMX grupė, Lietuvoje valdanti vertybinių popierių biržą NASDAQ OMX Vilnius ir investavusi į Lietuvos centrinę vertybinių popierių saugyklą, turi pagrindinį tikslą vystyti kapitalo rinkas Baltijos regione.

„Būkite įžvalgūs, investuokite Lietuvoje. Lietuva – drąsi šalis, kuri mėgsta ir moka nugalėti. Investuodami į Lietuvą mes nugalėsime kartu“, – atidarydamas NASDAQ biržos rytinę prekybos sesiją sakė ministras

pirmininkas A. Kubilius.

Pasak Armintos Saladžienės, NASDAQ OMX Vilnius prezidentės ir valdybos pirmininkės, New York miesto Times Square aikštėje įsikūrus NASDAQ MarketSite laikomas moderniausių technologijų, verslo ir finansų pasaulio pažangos simboliu. Džiugu, kad būtent čia premjero viešnagės JAV metu Lietuva buvo pristatyta finansinių investuotojų bendruomenei.

NASDAQ (angl. National Association of Securities Dealers Automated Quotations – Nacionalinė prekiautojų vertybiniais popieriais automatinėse vertinimo sistemose asociacija) – 1971 m. New York įsteigta JAV birža, skirta greitai besivystančių ir augančių smulkiųjų bei vidutinių mokslo ir technikos naujovėms imlių įmonių kapitalų kaupimui. Dabar ši birža yra populiariausia aukštųjų ir naujų technologijų bendrovių akcijų rinkoje. Šioje biržoje vyksta didžiausios apimties prekyba vertybiniais popieriais pasaulyje. Grupė NASDAQ-OMX valdo ir vykdo NASDAQ akcijų mainus New York. Ji taip pat dalyvauja aštuonių akcijų prekybos punktų Europoje veikloje ir valdo trečdalį Dubajaus akcijų biržos. NASDAQ akcijų indeksas yra vienas pagrindinių akcijų rinkos būseną atspindinčių indeksų pasaulyje.

AB NASDAQ OMX Vilnius – naujas AB Vilniaus vertybinių popierių biržos vardas. Šis vardo keitimas – dar vienas natūralus ir planuotas žingsnis, įsiliejant į NASDAQ OMX Group.

## Siūloma išplėsti „Baltijos šalių“ sąvoką

**Ryga**, vasario 3 d. (BNS) – Atsižvelgiant į tai, jog Baltijos matmuo Europos Sąjungos (ES) mastu darosi vis svarbesnis, kalbant apie Baltijos šalis reikia kalbėti apie visą Baltijos jūros regioną, mano Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Turint omenyje bendrą erdvę ir Baltijos šalis, pirma, tikriausiai reikia kalbėti apie Baltiją, kurią aš norėčiau matyti kaip visą Baltijos jūros regioną. Nes ES Baltijos matmuo darosi vis svarbesnis ir turimos omenyje ne trys Baltijos šalys, bet taip pat – ir Šiaurės šalys“, – sakė D. Grybauskaitė interviu, išspausdintame Latvijos laikraštyje „Diena“.

Lietuvos prezidentė pažymėjo, kad drauge su Islandija tada būtų aš-

tuonios Baltijos šalys.

„Trys Baltijos šalys – pernelyg mažas vienetas. Į ES geriau įtraukti didesni skaičių šalių drauge su Šiaurės šalimis. Tada bus geresnė mūsų padėtis ginant savo interesus ir kovojant dėl jų. Jau dabar mes vedame derybas ir deriname sprendimus, prieš juos priimdami ir prieš Europos vadovų tarybos susirinkimus Briuselyje. Tokio pobūdžio Baltijos šalių samprata labai perspektyvi“, – sakė D. Grybauskaitė.

Kalbėdama apie parlamento lygiu veikiančią Baltijos Asamblėją, prezidentė pažymėjo, kad prieš 20 metų, kai Baltijos šalys tapo nepriklausomos, reikėjo kurti Baltijos bendradarbiavimą.

## Vyriausybė sustabdė valstybės tarnybos „pūtimąsi“

**Vilnius**, vasario 3 d. (LR Vyriausybė) – Andriaus Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė ėmėsi tvarkyti pernelyg išsipūtusį valstybės tarnybos aparatą. Iki 2009 m. pradžios iš biudžeto darbo užmokestį gaunančių darbuotojų skaičius šalyje augo nuolat ir nebūtinai pagrįstai – jis kasmet padidėdavo keliais tūkstančiais. Savo sprendimais Vyriausybė sustabdė šią tendenciją.

Nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2010 m. sausio 1 d. visose įstaigose, kurioms pareigybių skaičių nustato Vyriausybė, valstybės tarnautojų ir dirbančių pagal darbo sutartis skaičius sumažėjo 3,386 pareigybėmis iki 56,767.

Tuo tarpu kitų institucijų (Seimo, Respublikos prezidento, savivaldybių tarybų ir kt.) reguliavimo srityje esančiose įstaigose užimtų pareigybių skaičius nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2010 m. sausio 1 d. sumažėjo 538 pareigybėmis.

Bendrai visose viešojo administravimo įstaigose 2010 m. sausio 1 d. buvo užimta 75,241 pareigybė – 3,924 pareigybėmis mažiau nei prieš metus.

Be to, Vyriausybė savo reguliuojamose įstaigose nuolat mažino ir didžiausią leistiną pareigybių skaičių. Lyginant 2009 m. sausio 1 d. ir 2010 m. sausio 1 d. duomenis, šis skaičius sumažėjo 4,660 pareigybėmis.

## S. Stripeika netenka VSAT vado pareigų

**Vilnius**, vasario 3 d. (Delfi.lt) – Vasario pabaigoje baigiasi Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) vado Sauliaus Stripeikos kadencija. Po kiekvieno skandalo, susijusio su tarnyba ar pačiu S. Stripeika, vidaus reikalų ministras vis žadėdavo, jog „viskas bus įvertinta“ baigiantis vado kadencijai. Šią savaitę ministras Raimundas Palaitis viešai pranešė, kad S. Stripeikos kadencija nebus pratęsta.

Vidaus reikalų ministras R. Palaitis išklašęs VSAT metinę ataskaitą ir vertindamas tarnybos veiklą iš dalies sutiko su Valstybės kontrolės išvadomis, jog VSAT skyrė per mažai pajėgų išorinės Europos Sąjungos (ES) sienos apsaugai, nors Vidaus reikalų ministerija (VRM) valdymo

tobulinimo komisija ne kartą yra nurodžiusi taisyti šią padėtį.

„Pasigendu greitos VSAT vadovų reakcijos į besikeičiančią padėtį. 2006 metais buvo parengta programa, kaip turi būti pertvarkyta sienos apsaugos sistema Lietuvai įstojus į Šengeno erdvę. Deja, ši programa iki galo dar neįgyvendinta. Dėl to VSAT vadovai turėtų prisiimti atsakomybę. Tačiau vienareikšmiškai vertinti susidariusią padėtį ir tarnybai pateikti vien kaltinimus būtų neobjektyvu – nė viena iš dešimties kartu su Lietuva į ES įstojusių šalių neturėjo jokios praktikos, kaip geriausiai įgyvendinti išorinės bendrijos sienos apsaugos programą“, – sakė ministras R. Palaitis.

## Kauno „Žalgiriui“ – FIBA perspėjimas

**Vilnius**, vasario 3 d. (Alfa.lt) – Praėjusiame sezone ties bankroto riba atsidūręs Kauno „Žalgiris“ šiemet atgavo finansinį stabilumą, bet ir toliau sulaukia nemalonumų dėl buvusiems krepšininkams neišmokėtų atlyginimų. Šį kartą kauniečius išskirtiniu dėmesiu „pagerbė“ FIBA Arbitražo teismas.

FIBA Arbitražo teismas dėl laiku nesumokėto atlyginimo praėjusį sezoną Kauno komandai atstovavusiam vidurio puolėjui iš Kroatijos Ratko Varda, uždraudė Lietuvos vicečempionams registruoti naujus žaidėjus.

Pasak „Žalgirio“ generalinio direktoriaus Pauliaus Motiejūno, tokia įvykių eiga klubo nenustebino. „Šiuo metu vyksta teisminis procesas. Mums buvome pranešta apie jo eigą

ir buvome pasiruošę visiems galiams draudimams ir apribojimams“, – paaiškino P. Motiejūnas.

Skelbiama, kad draudimas registruoti naujus žaidėjus bus panaikintas iš karto po to, kai „Žalgiris“ sumokės skolą šiuo metu Lenkijos čempionų Gdynės „Asseco Prokom“ komandoje žaidžiančiam krepšininkui. Tačiau P. Motiejūnas teigė, kad „Žalgiris“ nenusiteikęs lengvai nusileisti.

„Mes suprantame, kad klubo įvaizdžio prasme tokie teisiniai dalykai nėra naudingi, tačiau mūsų klubas turi savo programą. Mes pasirėngę įrodyti teismuose, kad R. Varda nebuvo vertas tų pinigų, ir apginti klubo interesus“, – pabrėžė „Žalgirio“ generalinis direktorius.





## Pasaulio naujienos



„Election Observation: Theory and Practice“ stebėjimo misijos nuotrauka.

### Ukraina pranešė išaiškinusi „Rusijos šnipų sąmokslą“

Vilnius, vasario 3 d. (BNS) – Ukrainos saugumo tarnyba pranešė, kad suėmė penkis Rusijos agentus, dirbusius pietinėje šalies dalyje ir užsiiminėjusius valstybinių paslapčių šnipinėjimu.

Didindama prieš šį sekmadienį numatytus prezidento rinkimus tvyrantią įtampą Ukrainos saugumo tarnyba (SBU) pranešė, jog keturi rusų agentai buvo išsiųsti iš šalies, tačiau vienas pulkininkas tebėra sulaikytas.

„Sausio 27 d. SBU išaiškino Rusijos agentų operaciją Odesos srityje, pietinėje Ukrainos dalyje“, – pranešė SBU vadovas Valentin Nalyvaičenko, kurio žodžius perdavė naujienų agentūra „Interfax-Ukraine“.

Pasak jo, Rusijos federalinės saugumo tarnybos (FST) agentai „mėgino nelegaliai, šantažo ir grasinimų pagalba išgauti Ukrainos paslaptis“.

„Jie buvo sučiupti su įkalčiais“, – pridūrė pareigūnas. SBU nustatė, kad Rusijos agentai nešiojosi rašiklyje paslėptą kamerą ir kitus šnipinėjimui reikalingus įrankius, sakė jis.

Rusijos FST atstovai patvirtino, kad Ukrainoje buvo suimtas jų darbuotojas ir pareiškė, kad jie veikė atsižvelgdami „į padidėjusią Ukrainos specialiųjų tarnybų veiklą, susijusią su Rusijos piliečių verbavimu“.

Rusijos Valstybės Dūmos NVS reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Konstantin Zatulin paprašė padėties nesureikšminti. Pasak deputato, šioje istorijoje slypi daug neišskumų.

Iš Ukrainos pranešama, kad šalyje sulaikytas FST karininkas bus teisiamas Ukrainoje. Ukrainos saugumo tarnyba išskėlė baudžiamąją bylą dėl Rusijos FST karininko „neteisetos veiklos“ šalyje.

### Maskvos prašoma atitraukti branduolinį ginklą nuo ES sienų

Vilnius, vasario 3 d. (BNS) – Švedijos ir Lenkijos užsienio reikalų ministrai Carl Bildt ir Radoslaw Sikorski paragino Rusiją išgabenti branduolinį ginklą iš rajonų, kurie ribojasi su Europos Sąjungos (ES) zona.

„Mes suprantame, kad Rusija – Europos šalis, bet mes raginame Maskvą įsipareigoti išgabenti branduolinį ginklą iš rajonų, kurie ribojasi su šalimis-ES narėmis“, – sakoma Švedijos ir Lenkijos Užsienio reikalų ministerijų vadovų straipsnyje, išspausdintame Amerikos laikraštyje „The New York Times“.

C. Bildt ir R. Sikorski nuomone, branduolinis ginklas neturi būti laikomas Kaliningrado srityje ir Kolos pusiasalyje. Ministrai primena, jog „dauguma taktinių branduolinių ginklų, esančių kovinėje sargyboje, sprendžiant iš visko, atvežti Europoje teoriškai rengiantis galimiems nesutarimams šioje pasaulio dalyje“.

R. Sikorski ir C. Bildt pripažįsta, kad nežinoma, kokio dydžio yra taktinio ginklo atsargos, nes tai slapti duomenys.

„Neseniai paskelbtame Tarptautinės komisijos branduolinio ginklo neplatinimo ir nusiginklavimo klausimais pranešime nurodoma, kad

JAV turi maždaug 500 kovinių galvučių, parengtų kovai. Maždaug 200 iš jų, kaip manoma, yra Vakarų Europoje. O Rusija turi apie 2,000 kovinių galvučių, ir dauguma jų yra vakarinėje šalies dalyje“, – pabrėžia Lenkijos ir Švedijos užsienio reikalų ministrai.

Jie primena, kad šaltojo karo laikais JAV ir Rusija turėjo kur kas didesnes taktinio branduolinio ginklo atsargas. Tačiau, kaip mano R. Sikorski ir C. Bildt, „dabartiniai rodikliai tebėra dideli“.

Ministrai taip pat paragino Rusiją ir JAV žymiai sumažinti taktinį branduolinį ginklą Europoje. C. Bildt ir R. Sikorski nuomone, „tokių priemonių gali būti imtasi pagal derybų rezultatus“. „Tačiau taip pat yra galimybių ir svarbioms vienašališkoms pastangoms“, – mano ministrai. Jie pabrėžia, kad į jų siūlomas priemones „reikia žiūrėti tik kaip į žingsnius visiškai sunaikinti tokio pobūdžio ginklus“.

R. Sikorski ir C. Bildt įsitikinę, kad branduolinio ginklo šiaip ar taip neprireiks saugumo problemai Europoje spręsti. „Šis ginklas – pavojingas likusios praeityje pavojingo laikotarpio priminimas. Negalima leisti, kad jis sukeltų pavojų mūsų bendrai ateičiai“, – pažymi straipsnio autoriai.

## RUSIJA

### MASKVA

Rusijos milicija, žinybų duomenimis, Dagestane nukovė aukštą regiono „al Qaeda“ narį. Egiptietis nušautas kartu su dar vienu ginkluotu įtariamuoju, pranešė Rusijos naujienų agentūros. Vyras pradėjo šaudyti, kai saugumo pajėgos sustabdė jų automobilį. Vienas nužudytųjų yra vietos „al Qaeda“ tinklo įkūrėjas. Dagestane ir su juo besiribojančioje Čečėnijoje nereti yra kruvini susirėmimai tarp saugumo pajėgų ir islamo sukilėlių, kurie greičiausiai palaiko ryšius su „al Qaeda“.

## JAV

### WASHINGTON, DC

JAV žvalgyba mano, kad teroristų tinklas „al Qaeda“ ateinančiais mėnesiais mėgins surengti išpuolį šalyje. Išpuolio tikimasi per ateinančius 3–6 mėnesius, JAV Senato Žvalgybos komitete sakė žvalgybos koordinatori Dennis Blair. Kol nesučiupti ar nenužudyti „al Qaeda“ vadovas Osama bin Laden ir jo pavaduotojas Aiman el Sawahiri, grupuotė neatsisakys mėginimo pulti JAV, pabrėžė jis.

\*\*\*

Nigerietis, įtariamasis bandymu susprogdinti JAV per Kalėdas skridusį lėktuvą, pradėjo bendradarbiauti su tyrėjais ir pateikė naudingos informacijos, pranešė BBC. Umar Farouk Abdulmutallab vienu metu buvo nustojęs kalbėtis su tyrėjais, tačiau praeitą savaitę vėl pradėjo bendradarbiauti. 23 metų U. F. Abdulmutallab kaltinamas bandymu susprogdinti JAV miestą skridusį lėktuvą, sprogmenis jis buvo paslėpęs drabužiuose. Jis neigia kaltinimus bandymu nužudyti 290 žmonių.

\*\*\*

JAV žvalgybos aukščiausio rango pareigūnas išpėjo, kad nuolatine etnine įtampa Bosnijoje ir Hercegovinoje yra didžiausias iššūkis siekiant išsaugoti stabilumą Europoje. Nacionalinės žvalgybos direktorius Dennis Blair rašytiniame pareiškime įstatymų leidėjams nurodė, kad šioje Balkanų šalyje jaučiamas padidėjęs priešiškas tarp kroatų, musulmonų ir serbų bendruomenių, ir aštrėjant jų nuostatoms gali kilti grėsmė šios silpnos valstybės stabilumui.

## ARTIMIEJI RYTAI

### KANDAHARAS

Nežinomi užpuolikai nušovė Afganistano prezidento Hamid Karzai „artimą draugą“ neramioje pietinėje Kandaharo provincijoje, pranešė naujienų agentūra AFP.

## EUROPA

### BRIUSELIS

Europos Sąjungos (ES) politinė vadovybė tikisi, kad JAV prezidentas Barack Obama atras laiko dvišaliam susitikimui. Paskelbus, kad B. Obama nedalyvaus gegužę Madride planuotoje ES ir JAV viršūnių konferencijoje, Bendrija derina naują pokalbių datą. JAV valstybės departamento pareigūnas Philip Gordon prieš tai patvirtino, kad B. Obama dėl vidaus politikos problemų nevyks į Madridą. Briuseliui šis sprendimas buvo netikėtas.

\*\*\*

ES užsienio politikos vadovė ir buvusi Didžiosios Britanijos ministrų kabineto narė Catherine Ashton rėmė buvusio britų premjero Tony Blair sprendimą pradėti karą Irake. Britų baronienė buvo T. Blair vyriausybės jaunesnioji švietimo ministrė, kai 2003 m. buvo nuspręsta dalyvauti įsiveržime į Iraką. C. Ashton pareiškė naujienų agentūrai AFP, kad pritaria tam sprendimui.

### LONDONAS

Pasaulinė finansų ir ūkio krizė turi įtakos JAV ir kitų Vakarų valstybių ginkluotės išlaidoms. Tai teigiama Londone veikiančio Tarptautinio strateginių studijų instituto (IISS) metinėje ataskaitoje, kurią cituoja agentūra AFP. JAV vadovaujant prezidentui George Bush, šalies gynybos biudžetas beveik padvigubėjo, sakoma dokumente. Tačiau dabar tolesnį jo didėjimą stabdo finansų krizė. Gynybos biudžeto sąskaita taupo ir Didžioji Britanija, dėl krizės priklausiusi daugybę skolų.

### PARYŽIUS

Prancūzijos valdžia atsisakė suteikti pilietybę užsieniečiui remdamasi tuo, kad jis vertė žmoną dėvėti šydą, visiškai slepiantį veidą ir kūną. Iš kur kilęs šis žmogus, nepranešama. Tik žinoma, kad jo žmona – prancūzė, ir Prancūzijos pilietybę jam buvo būtina tam, kad jis galėtų gyventi su ja Prancūzijoje.

### BERNAS

Šveicarijos teisingumo ministerija pranešė, kad Šveicarija suteiks prieglobstį dviems Kinijos uigūrams, kurie yra laikomi Guantanamo kalėjime ir kurių reikalauja Kinija. Šveicarija susipažino su medžiaga, susijusia su tų asmenų saugumu ir apklausomis, taip pat ir su jų sveikatos būkle.

**9 vasario**

**ATLANTIC ExpressCorp.**

☎ 1-708-599-9680

[www.atlanticexpresscorp.com](http://www.atlanticexpresscorp.com)

Šv. Velykų proga nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje

Mažų siuntų gabenimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Baltarusiją

Siuntinius siunčiamus JAV prašome pristatyti į mūsų surinkimo punktus iki Vasario 9 d.

Taip pat siūlome komercinių krovinų ir automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis. Asmens turto perkraustymas. Automobilių pirkimas iš visų JAV akcionų.





## Šeiminkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**  
El.paštas: [nausediene@aol.com](mailto:nausediene@aol.com)

# ANKŠTINIAI AUGALAI – DUONA MŪSŲ KŪNUI

Garsioji Lietuvos vaistininkė prof. Eugenija Šimkūnaitė sakydavo: „Pupos ir pupelės – tai duona, kurios nereikia kepti krosnyje. Mudurkt į puodą, plest iš dubenio į skrandį.“ Tai, anot jos, ypatinga duona – atstojanti lašinius, bulves, kruopas. Be to, turinti vitaminų, mineralų, fosforo, kalio, kalcio – viso to, ko reikia ir mažam, ir jaunam, ir senam.

Pietų Amerikos gyventojams pupelės yra kasdieninis valgis. Jos jiems atstoja mėsa, kurios ne visada turi. Jie kasdien valgo: išvirtas pupeles, sutaisytas su apkepintais česnakais, ryžius ir daug įvairiausių žalumynų. Lietuvoje žmonės nedaug valgo pupelių, verda tik pupelių sriubas. Lietuviai daugiau pripratę prie įvairių kruopų, košių. Tad ir mūsų skrandis bei visas organizmas sunkiau virškina pupeles. Nepriversime japono ar kiniečio kasdiena valgyti bulves, taip ir mus visai kitaip veiks kasdiena valgomos pupelės. Prie visko galima priprasti ir net užsigeisti, taip aš kartas nuo karto užsimanysiu pasigaminu brazilų patiekalų su mažomis juodomis pupelėmis, jų nacionalinį patiekalą – feijoada. Taip ir mano tėvelis Lietuvoje vis mamos prašydavo, kad išvirtų jam bet kokių pupelių, mes niekaip negalėjome suprasti, iš kur pas jį toks noras pupelėmis.

Krakmolo neturinčias daržoves – žalias pupas, žirnelius ir jaunas jų ankštis – labai vertina dietologai (cukrus daro jas saldžias, o joms nokstant, cukrus virsta krakmolu). Šios daržovės skiriasi nuo prinokusių ankštinių augalų vaisių, kurie savo savybėmis panašūs į mėsą. Šiuose vaisiuose esantys purinai didina organizme šlapimo rūgšties kiekį, o tai, kaip aiškina kai kurie dietologai, šilto klimato kraštuose skatina inkstų ir šlapimo pūslės akmenligę, o šalta – podagrą. Vis dėlto pupelės, pu-



pos, žirneliai, lęšiai privalo būti mūsų valgiaraštyje, mat jie irgi vaidina tam tikrą vaidmenį mūsų mityboje. Ir nemažą, jei kalbėsime apie vegetarinę dietą, juk ankštiniai augalai – augalinių, taigi nesunkiai virškinamų baltymų šaltinis. Tad būtų sveikiau, jei vegetarai iškeistų kasdieninį makaronų (pastos) vartojimą į pupeles. Šie baltymai pagal savo sudėtį artimi gyvuliniais baltymams. Vyresnio amžiaus žmonėms arba tiems, kurių virškinamasis traktas buvo ilgą laiką sutrikęs (gastritis, sumažėjęs rūgštingumas), patariama valgyti pupelių tyrę.

### Užkariautų žemių laimikis

Ankštiniai augalai – populiarūs daržo kultūra, žavinti ne tik mokslininkus, tiriančius jų įvairovę bei cheminę sudėtį, bet ir kulinarus, vadinančius šiuos augalus antrąja mėsa arba antrąja duona. Pupelių tėvynė laikoma Azija, Afrika ir Amerika. Tai vieni iš pirmųjų augalų, kuriuos pradėjo auginti mūsų protėviai. Vienos ankštinės kultūros į Europą atkeliavo iš Pietų Amerikos, kaip Kolumbo užkariautų žemių laimikis. Tai – pupelės. Žirniai savo kelią pradėjo Tibete, na, o pupos kildinamos iš Egipto. Kinija visai neseniai, tik XX amžiuje, Europai dovanavo sojos pupelių, nors gimtinėje jos jau buvo valgomos daugiau kaip 4 tūkstančius metų.

Mokslininkai teigia, kad pirmieji kultūrinės pupeles pradėjo auginti Pietų Meksikos, Peru ir Gvatemalos aborigenai maždaug prieš 4 tūkst. pr. Kr. Senojo pasaulio gyventojai pupeles pelnytai pamilo, kai Kolumbo jūrininkai atgabeno jų iš tolimosios Amerikos. Europoje iškart buvo pradėta galvoti, kaip dar labiau patobulinti šią nuostabią kultūrą. Italų ir prancūzų selekcininkai išvedė tokias pupelių veisles, kurias galima valgyti visas: ir ankštis, ir pačias pupeles. Ir mūsų visų mėgstamas šparagines pupeles.

### Šimtai rūšių

Dabar suskaičiuojama apie 200 rūšių pupelių. Jos skiriasi savo sėklų dydžiu, spalva, forma. Be to, ir patys augalai auga labai skirtingai: vieni želia kereliais, kiti lipa aukštomis laibomis atramomis. Pupelių spalva ir dydis dažniausiai lemia kulinarių pasirinkimą gaminti vieną ar kitą patiekalą. Virti ir troškinti labiausiai tinka baltos stambios ir vidutinio stambumo pupelės. Beje, kuo pupelės tamsesnės, tuo aštresnis jų skonis. Štai kodėl juodagrūdės pupelės labiausiai mėgstamos Pietų Amerikos šalių virtuvėje, gaminant egzotiškus aštrokus patiekalus.

Šviesiai margos pupelės („Borlotti“) labai populiarūs Italijoje. Šios pupelės išvirusios būna visiškai šviesios, beveik baltos, labai gerai išlaiko savo formą. Taip pat formą ir tvirtą konsistenciją išlaiko ir kitos margos

nedidukės apvalios pupelės. Tačiau jos yra pikantiško skonio ir geriausias savo skonio ypatybes atskleidžia troškiniuose bei apkepuose. Dar viena populiarūs pupelių rūšis – tai raudonosios pupelės. Jos labiausiai mėgstamos Čilėje. Tai salsvoko skonio miltingos pupelės.

### Visa vertė ankštyse

Visos pupelės yra maistingos. Jų sėklose gausu baltymų, angliavandenių, vitaminų, mineralinių medžiagų. Štai baltymų pupelėse susikaupia tiek pat, kiek mėsoje – daugiau kaip 20 proc. Angliavandenių yra net iki 54 proc., jose taip pat nemažai natrio, kalio, magnio, kalcio, geležies, cinko, fosforo ir kt. mineralinių medžiagų. Ankštyse daug vitamino C, karoteno, o sėklose – vitaminų B1, B2, B6, K, PP, ląstelių, aminorūgščių. Todėl labai sveika ankštines žalias ar vos tik apvirtas ankštines pupeles valgyti, maišyti jas su kitomis daržovėmis. Dėl vitaminų B gausos jos teigiamai veikia nervų sistemą.

Nuo seno pupelės žinomos ne tik kaip maisto produktas, bet ir kaip vaistinis augalas. Dar Avicena (liaudies medicinos žinovai) patardavo sergantiesiems plaučių ligomis vartoti pupeles drauge su garstyčiomis ir pipirais. XVII a. Europoje pupelių tyrę gydydavo gastritą, pupeles vartodavo sumažėjus skrandžio sulčių rūgštingumui. Liaudies medicina pataria gerti pupelių sulčių sergantiems lėtiniu pankreatitu ir diabetu. Puodelis pupelių sulčių per dieną sustiprina kasos veiklą ir skatina insulino išsiskyrimą.

Jaunų pupelių sriubos patartina valgyti sergantiesiems inkstų ir širdies ligomis, nes jose besikaupiantis kalis stiprina širdies raumenį. Pupelės taip pat puikiai tinka gydant hipertenziją, reumatą, podagrą, osteoporozę, kepenų ir tulžies pūslės ligas, jos tirpdo akmenis ir valo organizmą. Tyrimai parodė, kad pupelės šalina iš organizmo toksines medžiagas ir sunkiuosius metalus. Dėl antibakterinių ypatybių jos gali padėti peršalus, leidžia mūsų organizmui išvengti infekcijų ir apskritai stiprina imunitetą. Jau senovėje buvo manoma, kad nuolat valgant pupeles galima ilgą laiką išsaugoti jaunystę ir puikią sveikatą. Gydytojai visuomet patardavo valgyti daug pupelių besilaukiančioms moterims, kad vaikelis gimtų sveikas ir stiprus.

### Skanu, sotu ir vertinga

Pupelės, kaip ir mėsa, yra sočios, jų privalgius nejausime sunkumo. Iš jų galima pasigaminti įvairių skanių ir vertingų patiekalų. Jos puikiai tinka ruošiant apkepus, kotletus, garnyrus, tyres. Vartojami ir pupelių miltai – jais tirštinami padažai, kisieliai. Su pupelėmis galima pasigaminti ir skanų tortą!

Gamindamos pupelių patiekalus, šeiminkės turėtų nepamiršti, kad pupelės valgomos tik gerai išvirtos (pačios sėklos), nes žaliose pupelėse yra nuodingų medžiagų. Šios medžiagos tirpsta vandenyje ir suskyla verdant. Atmintina ir tai, kad pupeles virti reikia ant silpnos ugnies, o troškinti atvirame puode, kad nepajuostų.

Norėdami, kad pupelės išvirtų greičiau, prieš virdami, iš vakaro, pamirkykite jas šaltame vandenyje. Taip išmirkytu pupelių tūris padidės net 4–5 kartus. Ketinant virti nemirkytas pupeles, jas geriausia berti į šaltą vandenį, o verdant kelis kartus įpilti po puse stiklinės šalto vandens.

Gamindami pupeles dažnai susiduriame su tuo, kad pupelės suskilinėja ir praranda savo estetinę išvaizdą. Tačiau to galima išvengti. Tereikia vandenį, kuriame verda pupelės, įpusėjus virimui nupilti ir verdamas pupeles pakartotinai užpilti šaltu vandeniu. Kai vanduo vėl užvirs, nepakenktų įpilti 2–3 šaukštus aliejaus. Taip išvirtos pupelės bus ne tik gražesnės, bet ir daug skanesnės. Be to, sūdyti verdamas pupeles derėtų tik virimo pabaigoje.

Jei gaminama pupelių tyrė, jas trinti reikia tuoj pat, kai tik išverda. Sutrynus vėliau, tyrė nebūna tokia puri ir vientisa. Na, o į pupelių tyrę įberus džiovintų ar miltų ir įmušus kiaušinių galima gardžiuotis pupelių kotletais.

Parengta pagal  
**Remigiją Zinkevičienę**

### Šparaginių pupelių troškiny su pomidorais

#### Reikės:

apie 1,10 lb šviežių šparaginių pupelių,

0,11 lb rūkytos šoninės,

1 šaukšto aliejaus,

2 didelių pomidorų,

2 didelių svogūnų,

druskos,

šviežių bazilikų arba kitokių

prieskoninių žolelių,

apie 200 ml karšto vandens.

Šparagines pupeles nuplaukite, nupjaukite ankštį galiukus ir supjaustykite į dvi arba tris dalis. Šoninę supjaustykite plonomis juostelėmis.

Keptuvėje įkaitinkite aliejų, sudėkite šoninės juosteles ir iš abiejų pusių apskrudinkite. Išimkite iš keptuvės, nusauskinkite ir padėkite šiltai, kad neatvėstų.

Svogūnus nulupkite, sukapokite arba supjaustyti riekelėmis arba skiltelėmis, dėkite į keptuvėje skrudinant šoninę likusius riebalus ir kepinkite, kol suminkštėja. Tada sudėkite pupeles, supjaustytus pomidorus, suberkite susmulkintas prieskones žoleles, pasūdykite, užpilkite karštu vandeniu, uždenkite, sumažinkite ugnį ir troškinkite apie 10–15 min., kol pupelės suminkštėja.

Paruoštą troškinį dėkite į pašildytas lėkštes, uždėkite skrudintų šoninės gabaliukų ir tiekite į stalą.

**Bernardinai.lt**

### Vištiena su pupelėmis

#### Reikės:

1,10 lb nuo šlaunelių ar kitų vištų dalių kaulų nuimtos mėsos (iš kaulų išvirsime sriubą),

1,10 lb virtų ar konservuotų pupelių,

1 svogūno,

1 saldžiosios raudonos paprikos,

0,33 lb mėgstamo pomidorų padažo,

druskos, pipirų,

kario miltelių ar vištienai skirtų prieskonių,

aliejaus.

Vištieną supjaustykite gabaliukais, pabarstykite druska, pipirais, kariu ar vištienai skirtais prieskoniais, apkepinkite iš visų pusių ant stiprios ugnies. Svogūną supjaustykite pusiedžiais, papriką šiaudeliais, užpilkite verdančiu vandeniu, pavirkite 5 min., pridėkite pomidorų padažo, sudėkite pupeles, pasūdykite ir užvirinkite. Sudėkite vištienos gabaliukus, sumažinkite ugnį ir troškinkite apie 30 min., kol mėsa suminkštės.

Galima patiekti tokią arba su ryžių priedu.

**Alfa.lt**



# LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

## Leonas Čerškus

Nr. 160

Šalia transportinės juostos visą laiką dirbo du kaliniai, kurie visus didesnius akmenis privalėjo nustumti, kad šie nepatektų į skruberio kubilą. Iš skruberio gruntas kartu su metalu mediniu loviu nedideliu (5–10 laipsnių) nuolydžiu tekėjo žemyn. Srovė nusinešdavo tik žemės gruntą ir žvyrą, o sunkusis metalas likdavo lovyje, užkibęs už briaunelių. Abipus šio medinio lovio turėjo vaikščioti du kaliniai („butyrščiki“) ir su metaliniais matikais „butyrkomis“ (ant ilgų geležinių kotų pritvirtintomis lopetėlėmis) pastovioje vandens srovėje varinėti gruntą, kad su srove riedėtų žemyn visi už grotelių užkliuvę akmenys. Taip po grotelių „laipteliais“ likdavo tik sunkus, kaip švinas, blizgantis metalas. Jo kristalų struktūra buvo stačiakampė, sluoksniuota. Atskildavo „plokštelėmis“.

Suksukano lageris stovėjo netoli Kolymos upės ištakų, taigi, siurblinei vandens netrūko.

Tas darbas buvo kasdien keičiamas. Tad kiekvienas turėjo mokėti atlikti ir kitus darbus. Be to, dar buvo ir du šaltkalviai, kurie prižiūrėjo transporterį, skruberį bei vandens siurblynę.

Vakare, baigus 10 valandų darbo pamainą, visi šie mechanizmai buvo sustabdomi, ir, iškėlus groteles, sunkusis metalas surenkamas į kibirą. Per vieną pamainą prikasdavome daugiausia 1,5–2 kibirus šio iki melsvumo tamsaus metalo. 8–12 litrų talpos kibirą, perkišus laužtuvą (ar ilgą baslį) per asą, net keturiems vyrams tekdavo nunešti žemyn, prie traktoriaus rogių, o vėliau tokiu pat būdu padėti į sandėlį, kuris buvo už vachtos, Suksukano civilinėje gyvenvietėje. Tai buvo sunkiausias pamainos darbas.

\*\*\*

Už keliolikos kilometrų nuo šio buvo ir kitas lageris, kuris neoficialiai kalinių buvo vadinamas „Staryj Suksukan“ („Senasis Suksukanas“). Neoficialiai todėl, kad tikrojo to apeisto lagerio pavadinimo niekas nežinojo nei iš kalinių, nei iš prižiūrėtojų tarpo. „Staryj Suksukan“ buvo vienas iš tų paslaptinių Kolymos lagerių, kurie karo pradžioje buvo ištrinti iš žmonių atminties pačiu žiauriausiu būdu. Dabar gerai nepamenu, bet, rodos, kad Seimčiane man teko susitikti ir kalbėtis su vienu ten kaliniu jakutu (apie 60 metų amžiaus vyru), kuris papasakojo, kaip šis lageris netikėtai staigiai išnyko iš Gulago žemėlapių.

Tai buvo 1941 metų pabaiga ar 1942 pradžia, kai sovietai, visuose frontuose patyrę milžiniškų nuostolių, buvo smarkiai prispausti vokiečių ir vos vos laikėsi. Kažkas ten Maskvoje priėmė nutarimą, kad nėra prasmės laikyti tam tikrus Kolymos lagerius ir saugoti bei maitinti ten dirbančius „liaudies priešus“. Į Seimčianą skubiai, slapta buvo atskraidinti specialūs NKVD daliniai, kurie, atvykę į minėtą bei kitus neįvardintus aplinkinius lagerius, iššaudė visus ten buvusius kalinius bei prižiūrėtojus, kad neliktų nė vieno šio nusikaltimo liudininko. Nepamenu, iš kur apie tai sužinojo senas jakutas, bet jis pats „Senajame Suksukane“ buvo apsilankęs net du kartus, bet jau po karo. Pirmąjį kartą jį ten kartu

su kitais kaliniais iš Suksukano ginkluoti sargybiniai buvo atvarę dirbti kažkokį darbą. Išlikusiose buvusio lagerio liekanose šie kaliniai atrado metalinių sagų nuo jiems nepažįstamų kariškų uniformų. Pagal jakuto pasakojimus, tai galėjo būti ir okupuotų Baltijos valstybių kariuomenių skiriamieji ženklai.

Pasinaudoję palankia padėtimi ir ryškia kiekybine persvara, ta kalinių brigada užpuolė kelis sargybinius, juos nužudė ir pabėgo. Tarp jų buvo ir minėtasis jakutas. Po kurio laiko jakutas vėl papuolė į lagerį, bet jau už kitus nusikaltimus. Sušvelnėjęs režimui, jis įgijo administracijos palankumą, ir lagerio viršininkų buvo imamas į medžiokles, kaip geras vietinių apylinkių bei gamtos žinovas. Tada jam dar kartą teko apsilankyti paslaptinajame „Staryj Suksukan“ lageryje, netoli kurio, kaip pasakojo, jis sumedžiojo mešką.

\*\*\*

Suksukane teko sutikti visiems lietuviams ir kitiems politkaliniams džiugią šventę – nustipo sovietų komunistų partijos pagrindinis vadovas, „Didysis tautų Vadas ir Mokytojas“ draugas Josifas Stalinas-Džiugašvili.

1953 metų kovo 5-tosios dienos niekada nežadu užmiršti. Kai ryte per laidinį radijo tašką pranešė šią neišpasakytai džiaugsmingą žinią, ji taip mus smarkiai sujaudino, kad visi politiniai kaliniai pagriebėme iš valgyklos kas ką – dubenius, puodus bei kitus po ranka pasitaikiusius metalinius indus bei rakandus. Barškindami, daužydami ir šaukdami įvairiomis kalbomis: „Valio!“, „Ura!“, „Pobieda!“, „Slava Hospodu Bohu!“ puolėme į lauką. Sudarėme tokią „orkestrą“, kad pasipiktinę čekistai iš bokštelių pradėjo šaudyti, o už lagerio zonos gyvenvietėje čekistų žmonos isteriškai kaukė lyg oro pavojaus sirenos ir rovesi plaukus. Tolumoje girdėjosi ir pavieniai šūviai.

Štai tokį vienos dienos reikšmingumo kontrastą teko patirti būnant lageryje. Nuo tada kovo 5-oji, įsimintina Stalino gaišties diena, man tapo didele švente, kuri vėliau, simboliško sutapimo dėka, neįtikėtinai įgavo visai kitą prasmę – tai mano žmonos Teofilės vardadienis ir gimtadienis.

\*\*\*

Kai patekau į šį lagerį, Suksukane jau kalėjo apie 400 kalinių, tarp kurių buvo 11 lietuvių:

Petras Bekeris, Vytautas Garunkštis, Telesforas Brazdeikis, Bronius Kasiliūnas, Pranas Koryzna (buvęs pašto viršininkas), Antanas Gričius, Antanas Bagdonavičius, Jonas Jakimavičius, Balys Barinas, Pranas Lechavičius, Petras Dargis (stalius statybininkas), ir vienas Lietuvos rusas – Eugenijus Petrovas. Petrovas dirbo darbų skirstytoju („nariadčik“).

Visi jie gyveno kaip viena šeima, draugiškai ir vieningai. Visus šiuos savo likimo brolius gerai pažinau ir su visais nuoširdžiai draugavau.

Vieną dieną, jau po Stalino nuodvėsimo, mes visi Suksukano lietuviai nusifotografavome lagerio zonoje. Nuotraukoje nėra tik Petro Dargio, kuris tuo metu buvo komandiruotėje, išsiųstas už zonos staliaus darbams.

**Bus daugiau.**

### Dantų gydytojai

**DR. JOVITA KERELIS**  
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL  
Tel. (708) 598-8101  
Valandos pagal susitarimą

**EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.**  
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą.  
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.  
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL  
55 E. Washington, Suite 2401,  
Chicago, IL  
Tel. 708-422-8260.

### Širdies ir kraujagyslių ligos

**VIDAS J. NEMICKAS, MD**  
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.  
Chicago, IL 60652  
Kab. tel. 773-471-3300

**Skelbimų skyriaus**  
tel. 1-773-585-9500

### Stuburo ir skausmo ligos

**JONAS V. PRUNSKIS, MD**  
**TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD**  
**ANDREW J. YU, MD**

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Elk Grove: 847-718-1212

Barrington: 847-852-2000

www.illinoispain.com

### Akių ligos

**ARAS ŽLIOBA, MD**  
**AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA**  
219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435  
Tel. 815-741-3220

### Vidaus ligos

**EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.**

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

## Kaukų piliakalniai

Vasaros metu tūkstančiai alytiškių ir svečių keliauja mūsų rajono žymiomis vietovėmis, praleidžia savaitgalius gamtos prieglobstyje. Įdomūs yra padavimai ir legendomis apipinti piliakalniai. Iškylaudami Metelių ar Obelijos ežerų pakrantėse, Peršėkės upelio kairiajame krante pamatysite aukštą, stačiais šlaitais piliakalnį. To paties upelio dešiniajame krante yra Obelytės piliakalnis. Ne veltui anksčiau archeologinėje literatūroje jie vadinami piliakalniais dvinukais. Piliakalnius skiria tik 60 m pločio Peršėkės upelio slėnis.

Kairysis apsuptas upės iš trijų pusių. Aukščio turi apie 30 metrų. Viršuje yra duobė. Ji buvusi iškasta rengiantis mūšiai. Dešinysis taip pat atrodo supiltas gyventi, nes aukščio apie 50 metrų. Jame aptikta nemaža radinių. Alytaus rajono Kaukų piliakalniai geriausiai išsilaikę visoje Užnemunėje.

Kaukų du piliakalniai dažnai yra vadinami Obelytės II (Pranevičių) piliakalniais. Jie yra Alytaus rajone, Miroslavo apylinkėje, Parėčėnų kaimo žemėje. Kaukų piliakalnis, esantis dešinėje Obelytės upės pusėje puikiai išlaikęs pirmąją savo struktūrą. Greta esantis Obelytės piliakalnis (tikrovėje buvęs Kaukų piliakalnio priešpilis su įtvirtintu papiliu) išsilaikęs prasčiau ir stipriai apardytas.

Kaukų ir Obelytės piliakalniai gyvavo nuo I tūkst. pradžios iki XI a., kai buvo sunaikinti greičiausiai per Kijevo Rusijos kunigaikščių karinį žygį prieš jotvingių gentis. Tyrinėjant šiuos piliakalnius archeologai aptiko labai turtingą kultūrinį sluoksnį su daug metalo, keramikos dirbinių. Žemutiniame V–IX a. sluoksnyje aptikta grublėtos keramikos ir dirbinių, viršutiniame X–XI a. – akmenų grindinių, židinių, grūdų, įvairių papuo-

šalų liekanų: smiegtukų, karolių, segių, žiedų, ūkinės paskirties dirbinių (tarp jų net 83 verpstukai), žiestos keramikos, gyvulių ir žmonių kaulų. Pylime išskirti 3 jo supylimo laikotarpiai. Tiek daug vertingų archeologinių radinių nerasta nė viename kitame tyrinėtame Užnemunės piliakalnyje.

Pirmasis piliakalnis yra kairiajame Peršėkės krante, ant iškilusios aukštumos krašto. V–XIV amžiaus, tyrinėtas 1967–1969 metais. Iš rytų, šiaurės ir vakarų jį supa Peršėkės slėnis, o iš pietų – dirbami laukai. Iš pietų pusės dar žymus įlinkimas, kuris likęs nuo buvusio čia perkaso. Kalvos viršūnė 50 m ilgio, 30 m pločio, užima apie 1000 kvadratinį metrų plotą. Visą pietinės viršūnės pusę užima pylimas, todėl ir piliakalnio aikštelė yra apie 600 kvadratinį metrų ploto. Aikštelėje ir pylime pastebimas iki 50 cm gylio kultūrinis sluoksnis. Į pietus nuo piliakalnio, dideliame ariamo lauko plote yra padengta juodu kultūrinis sluoksniu sodybvietė. Piliakalnyje ir sodybvietėje rasta lipdytos, grublėtos ir neryškiai brūkšniuotos keramikos.

Antrasis piliakalnis yra per 80 m į vakarus nuo pirmojo, ant dešiniojo Peršėkės kranto. I–VI amžiaus, tyrinėtas 1968–1969 metais. Čia piliakalniu vadinama apie 5 m aukščio kalva. Ovali jos viršūnė 35 m ilgio, apie 15 m pločio, užima apie 300 kvadratinį metrų plotą. Kalvos paviršius iškasinėtas bulvarais, nukastas ir pietinis kalvos galas. Duobėse aptinkama deginto molio. J. Radziukynas pastebi, kad tame piliakalnyje 3 m gylyje rasta storų audeklinių maišų. 1967–1968 m. šiuos piliakalnius tyrinėjo Vilniaus universiteto Lietuvos istorijos katedra. Obelytėje rasta medžiaga datuojama I–VI a., o Kaukuose – V–XIII a.

**Grazitumano.lt**



Kaukų piliakalnis.





Nuotraukoje iš kairės: katalikiškos Marijos gimnazijos direktorė Margaret M. Hayes, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje steigėjas Stanley Balzekas, ERA FILM bendrovės steigėja prodiuserė Rasa Miškinytė ir Marijos gimnazijos bibliotekininkė Pam Hovan. **Karilės Vaitkutės** nuotr.

## Čikagoje lietuviai rinko medžiagą naujam filmui

Sausio mėnesio pabaigoje į Čikagą atvykusi bendrovės ERA FILM steigėja prodiuserė Rasa Miškinytė ne tik atvežė jos prodiusuotus filmus į lietuviškų filmų festivalį, bet ir rinko medžiagą naujam filmui „Knygnešiai“. Būsimojo filmo režisierius – airis Jeremiah Cullinane, o pats filmas pasakos apie mažos tautos pasitangą išlaikyti gimtąją kalbą, kurią net keturiasdešimt metų buvo uždraudęs galingas kaimynas. Rusijos okupacijos metu, kai lietuviška spauda buvo uždrausta, knygos ir kiti spaudiniai buvo nelegaliai ruošiami ir gabenami į Lietuvą.

Čikagoje Rasa Miškinytė ieškojo

medžiagos apie čia iki 1904 metų lietuvių turėtas spaustuves, kuriose spausdintos knygos taip pat pasiekdavo Lietuvą spaudos draudimo laikais. Prodiuserė aplankė Balzeko lietuvių kultūros muziejų, buvusią lietuvišką katalikišką Marijos gimnaziją, Lituanistikos tyrimų centrą ir archyvą, važinėjo po Čikagos Bridgeport rajoną, mėgindama surasti pastatus, kuriuose anksčiau buvo įsikūrusios lietuviškos spaustuves, užmezgė ryšius su vietos lietuviais.

**Karilė Vaitkutė**

„The Lithuanian

Museum Review” redaktorė

Balzeko lietuvių kultūros muziejus

## Jadvyga Penčylienė – liaudies menininkė

Iš jos rankų nuolat riedėjo margiausi, nuostabiausi lietuviški velykaičiai. Iš jos gabių pirštų ir lakios vaizduotės biro niekuomet nevystantys žiedai ir rikiavosi balto popieriaus lakšteluose. Žiedai, kurių net pati gamta niekada nebūtų sukūrusi...

Jadvygos Tamulaitytės-Penčylienės, visuomet jaunos ir kūrybingos, kūryba domėjosi ir gėrėjosi ne tik lietuviai, ypač Lietuvių dailės muziejaus (LDM) ir Pasaulio lietuvių centro lankytojai. J. Penčylienės atvirukai, papuošti džiovintų žiedų ir žalumynų mozaikomis; jos įvairiaspalviai margučiai, kruopščiai išskutinėti lietuvių liaudies ir pačios sukurtais raštais, patraukė ir kitataučių akį. Jadvyga Penčylienė buvo pakviesta įsijungti į amerikiečių tautodailininkų-mėgėjų „Artisan” klubą, o jos kūrinėliai rado rinką ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių parduotuvėse, jau nekalbant apie pavienius pirkėjus, kurie Velykų metu apsirūpindavo gražiais, meniškais margučiais, o – bet kokia proga – J. Penčylienės iš džiovintų augalų sukurtais sveikinimo atvirukais.

Ilgo Jadvygos Penčylienės gyvenimo kelias nebuvo margais žiedlapiais nuklotas. Anksti likusi našle turėjo rūpintis „kasdiene duona” ir užauginti du vaikus. Tik išėjus pensijon, kai atsirado daugiau laiko, jos natūralus meninis talentas ir kūrybinis pojūtis, be abejo, paveldėtas iš meniškai margučiais mokėjusios marginti motinos, galėjo plačiau išsiskleisti. Besigėrėdami J. Penčylienės kūryba, kartais net nepagalvojame, kiek kantrybės, kruopštumo, atidumo reikia, derinant džiovintų žalumynų ir gėlių spalvas, kuriant, klijuojant iš tų margų, glėžnų „trupinėlių” nuostabius žiedus, plokščias,

akiai malonias puokšteles, derinius. Juo labiau, kad visa tai atliko per šimto metų slenkstį peržengusios moters rankos!



Jadvygos Penčylienės sukurta puokštė.

Jos meniški, iš gamtoje rastų medžiagų paruošti, atvirukai ir paveikslėliai prašyte prašosi ne tik patiems pasidžiaugti, pasigėrėti, bet ir savo artimuosius pradžiuginti, ypač kuria nors proga pasiunčiant šiltą, su nuoširdžia meile sukurtą atviruką. Iš kiekvieno jų dvelkia pavasario ir vasaros prisiminimas, o taip pat ir maloni, visuomet švelniai besišypsanti Jadvygos Penčylienės asmenybė.

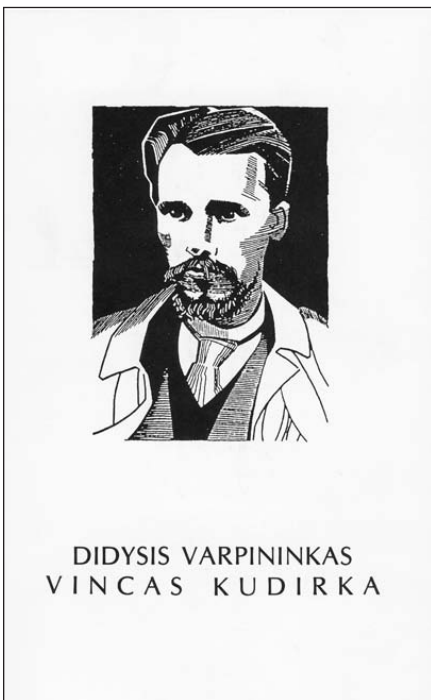
J. Penčylienės paroda „Nevystančios puokštės” Lietuvių dailės muziejus, PLC veiks iki š. m. vasario 20 d. Kviečiame apsilankyti.

**LDM info**

### „Draugo” knygynėlyje

## „Didysis varpininkas Vincas Kudirka. Jo asmuo ir gyvento laikotarpio poveikslas”

„Draugo” knygynėlio lentynoje – Aleksandro Merklio „Didysis varpininkas Vincas Kudirka. Jo asmuo ir gyvento laikotarpio poveikslas”. Knyga išleista 1989 m. Akademinio Skautų sąjūdžio Vydūno Jaunimo fondo (Chicago, IL).



DIDYSIS VARPININKAS  
VINCAS KUDIRKA

Kiekvienas svarbesnis istorinis laikotarpis turi savų iškilų asmenybių, savų herojų ir tautos vedlių. Ne išimtis ir lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis draudimas, alinę lietuvių tautą net 40 metų (1864–1904). Ryškiausia šio laikotarpio asmenybė yra Vincas Kudirka – poetas, vertėjas, satyrikas, publicistas, lietuviško himno autorius, laikraščio „Varpas” (1889–1906) vienas iš sumanytojų ir redaktorių. Apie šią įdomią asmenybę ir rašoma A. Merklio knygoje.

Vincą Kudirką galima drąsiai vadinti lietuvių tautinio atgimimo epochos sąžine. Silpnos sveikatos, džiova sergantis daktaras V. Kudirka nebijojo nieko; drąsiai savo straipsniuose kritikavo nesąžiningus gydytojus, kunigus, apkalbas mėgstančias davatkėles ar lietuvius, nutolusius nuo lietuviybės, nuo savo šaknų.

Kaip teigia Julius Būtėnas: „Varpą” redaguoti buvo labai sunku. Tuomet nebuvo vienodos rašybos, nebuvo kalbos taisyklingumo normų. Tas darbas daugiausia tekdavo V. Kudirkai ir J. Staugaičiui”.

„Varpe” V. Kudirka paskelbė ir

garsiąsias savo satyras, vertimus bei „Tautišką giesmę” su gaidomis (1898 m. Nr. 6). Čia V. Kudirka pasireiškė ir kaip chorinės muzikos kompozitorius.

Sovietiniais metais Vinco Kudirkos vardas buvo sąmoningai nutylimas dėl ideologinių priežasčių. Tad ši knyga bus daugeliui, ypač gyvenusių Lietuvoje sovietmečiu, įdomi, o ir proga gera – artėja Vasario 16-oji.

Knygą puošia gausybė nuotraukų, o knygos gale duota V. Kudirkos bibliografija, įdėtas antologijų, laikraštinių medžiagos, beletristikos, eilėraščių, recenzijų ir t. t. sąrašas, vardynas.

Knygą galite įsigyti „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 15 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 10.25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokesčiai. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

### Užsienio lietuviai kviečiami į vasaros kursų

Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) ir Lietuvių išeivijos institutas kviečia už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvius į vasaros kursus „Refresh in Lithuania”, kurie vyks 2010 m. liepos 5–16 dienomis Kaune.

VDU vasaros kursai – tai visus pasaulyje išsibarsčiusius lietuvius, o ypač jaunimą jungianti idėja, kurios tikslas yra išlaikyti išsisklaidžiusios tautos dalies ryšį su Tėvyne bei supažindinti su šiuolaikine Lietuva.

2010 m. liepą vyksiantys kursai yra skirti studentiško amžiaus lietuvių diasporos atstovams, norintiems palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuva, besidomintiems lietuvių kalba, Lietuvos kultūra ir istorija, šalies socialine, ekonomine bei politine padėtimi.

Registruotis į kursus kviečiami asmenys nuo 18 metų. Užsiregistruoti galima elektroniniu paštu, atsiunčiant užpildytą dalyvio anketą iki balandžio 1 d.

Išsamesnę informaciją rasite internete adresu: [www.iseivijosinstitutas.lt/index.php?cid=664](http://www.iseivijosinstitutas.lt/index.php?cid=664).

Daugiau informacijos teikia: Vida Bagdonavičienė, tel.: +370-679-71289; Ingrida Celešiūtė, tel.: +370-671-94589; +370-373-27839

El. paštas [pla@isc.vdu.lt](mailto:pla@isc.vdu.lt)

Lietuvių išeivijos institutas, S. Daukanto g. 25, 44249, Kaunas, Lietuva. **VDU info**



## MAŽOJI LIETUVA

### Dar kartą apie ansamblio „Pėnkė vaikee” jubiliejų

**RŪTA LEONOVA**  
Karaliaučiaus (Kaliningrado)  
48 mokyklos liet. k. mokytoja

*Venta, Venta, Venta,  
Tu, žemaičių šventa.  
Teki tu per pievas,  
Tave glosto tėvos.*

Taip per savo dešimtmetį darniai žemaičių upę Ventą apdainavo ansamblis „Pėnkė vaikee”. Jau dešimt metų, dabar jau žilagalviai, šaunūs Karaliaučiaus vyrai renkasi kartu dainuoti. Daina gali suburti tik mylinčius, morališkai tvirtus, darbščius, atsidavusius dainai žmones. Daina suartina širdis, duoda dvasios peno, padeda įveikti gyvenimo sunkumus. Daina – žmogaus siela ir jausmai, ir jeigu su ja susidraugauji, būni kartu visą gyvenimą.

bėse. Dalyvavo pasaulio dainų šventėse Vilniuje 2003, 2007 metais. Lietuvos 1000-mečio šventėje Vilniuje 2009 metų vasarą. Ansamblis įvertintas medaliais Lietuvoje ir Rusijoje. Toks vyrų lietuvių ansamblis Rusijoje – vienintelis.

Mes, lietuviai, didžiuojamės turėdami tokį įžymų ansamblių, kurio dainos nuveda į Tėviškę, gražina jaunystės dainas ir metus, praleistus Lietuvoje. Kartu dainuodami didžiuojamės esą lietuviai. Ansambliui pasisekė, kad turi jauną, energingą, darbui pasižventusį mokytoją – vadovą Algirdą. Jis, dirbdamas mokytoju Karaliaučiaus (Kaliningrado) 35 licejuje, turi ne mažiau įžymų vaikų folklorinį ansamblių „Gintarėlis”, kurį įkūrė 2001 metais.

Iškilmingas dainų vakaras, skirtas „Pėnkė vaikee” dešimtmečiui, lyg



„Pėnkė vaikee” Knaipchof saloje Karaliaučiuje.

Po 1991 metų susikūrus lietuvių draugijai Karaliaučiuje (Kaliningrade), susirinkę lietuviai uždainavo lietuviškai. Tai buvo nostalgijos, lietuvių susitikimo džiaugsmo, išgyvenimo lietuviškos dainos. Dainų mylėtojas, darbštus, mokantis suburti žmones Juozas Kiaulakis, surinkęs vyrus, sukūrė ansamblių. Kodėl toks intriguojantis ansamblio pavadinimas? Pradžioje dainavo tik penki vyrai – daugelis taip supranta ansamblio pavadinimą. Dar galima paaškinėti ir tuo, kad žemaitiška humoristinė daina „Penkes žunsės” ir buvo pradžia. Pradžioje „Penkes žunsės”, vėliau – „Pėnkė vaikee”. Dabar ansamblyje, vadovaujami Algirdo Karmilavičiaus, dainuoja 12 dainininkų.

Ansamblis populiarus Karaliaučiaus mieste. Nė viena miesto dainų šventė, jubiliejai, koncertai, renginiai neapsieina be šio ansamblio lietuviškų dainų. Ansambliciai neša lietuvišką dainą miestui, lietuviškas žodis, melodijos, lietuvių kultūra tampa artimesni kitataučiams. Tai labai svarbu lietuvių gyvenime. Tėvynės Lietuvos įvaizdis, jos kultūra praturtina Karaliaučiaus kultūrą, padaro įdomesnį žmonių pasaulį. Su ansamblio vadovu A. Karmilavičiumi „Pėnkė vaikee” daugelį kartų pabuvojo Lietuvoje ir kaimyninėse valsty-

ir ataskaita už praėjusių metų pasiekimus, įvyko Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Karaliaučiuje. Tarp susirinkusių daugelio aukštų svečių ir lietuvių bendruomenės narių dalyvavo ir mūsų generalinis konsulas Vaclavas Stankevič, Kaliningrado srities kultūros minis-



Bendra jubiliejaus dalyvių nuotrauka Karaliaučiaus (Kaliningrado) LR gen. konsulate.

### A † A MARIJA LEONAUŠKIENĖ BUŽĖNIENĖ

Mirė 2010 m. vasario 1 d.

Gimė 1908 m. rugpjūčio 16 d., Lietuvoje, Marijampolės apskrityje.

Marija buvo ilgametė Lietuvos Dukterų draugijos narė.

Velionė buvo pašarvota Kosary laidojimo namuose trečiadienį, vasario 3 d. Šv. Mišios aukojamos ketvirtadienį, vasario 4 d.

A.a. Marija bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

**Liūdi vyras Mečys, dukterys Rūta ir Giedrė  
bei kiti giminės**

### PENKIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS A † A ALEKSANDRA LIKANDERIENĖ

Mirė 1995 m. vasario 7 d.

### TRYLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS A † A EUGENIJUS LIKANDERIS

Mirė 1997 m. sausio 24 d.

Per greitai jie užbaigė žemiškas keliones, per trumpai jie buvo su mumis. Nors laikas bėga, bet mes Jų niekad neužmiršime. Lai gailėstingas Dievas suteikia Jiems Amžinąją Ramybę.

Už brangių tėvelių sielas šv. Mišios bus aukojamos 2010 m. vasario 7 d. 10:30 val. ryto Tėvų jėzuitų koplyčioje.

Maloniai prašome gimines ir draugus prisiminti a. a. Aleksandrą ir a. a. Eugenijų maldoje.

**Liūdentys vaikai: Kristina, Andrius ir Sue su šeima, Rita ir Antanas su šeima**

terijos atstovas Oleg Panasenko, tautinės-kultūrinės autonomijos pirmininkas Alvydas Muliolis ir vokiečių, tadžikų, azerbaidžanų, armėnų nacionalinių kultūrinių autonomijų pirmininkai. Atvyko lietuvių kultūros draugijų pirmininkai bei lietuvių ansamblių vadovai iš visos Karaliaučiaus srities. Gražiai ansamblių pasveikino Karaliaučiaus miesto L. Rėzos lietuvių draugijos moterų ansamblis „Gabija” (vad. Svetlana Rižkova). Moterų sudainuotos lietuviškos dainos darniai įsiliejo į gražių sveiki-

nimų vainiką.

Salė plojo ir plojo, prašė vis daugiau dainų. Daina be žodžių jungia žmonių širdis, dainos kalba supranta visiems. Kaip šaunu, kad žiūrovai iš širdies džiaugėsi „Pėnkė vaikee” dainomis, linkėjo tolimesnio prasmingo darbo, populiarumo, gražių naujų dainų. Dešimtmetis – tai dar ne ilgaamžiškumas. Palinkėsime ilgo ansamblio gyvavimo, kad jie ir toliau džiugintų žmonių širdis, o patys ansamblio dalyviai, gyvendami su daina, būtų turtingi ir sveiki.



## ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Šv. Kazimiero kongregacijos** seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, vasario 6 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kun. Michael P. Enright. Po Mišių – kavutė. Prašome dalyvauti.

◆**Vasario 7 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro** didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL) po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyks organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ metinis veiklos aptarimas. Popietės pradžia – 12:30 val. p. p. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje [www.childgate.org](http://www.childgate.org) arba parašę el. pašto adresu: [vvm@childgate.org](mailto:vvm@childgate.org).

◆**Vasario 12 d., penktadienį, 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje** Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks keramikės Sonatos Kazimieraitienės ir tekstilinės Raimondos Daras jungtinės parodos „Prieglobstis“ atidarymas. Dalyvaus autorės.

◆**Vasario 13 d., šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** Gintaro salėje vyks tradicinis Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos ruošiamas „Šiupinys“. Meninę programą atliks solistė Nida Grigalavičiūtė, akompanuos pianistas Manigirdas Motekaitis. Po vakarienės visus šokti kvies Algimanto Barnišio orkestras. Pradžia 6 val. v. Vietas užsisakyti galite tel.: 630-969-1316 (Ramūnas Buntinas).

◆**Jaunimo centro valdyba** praneša, kad Jaunimo centro (JC) Vasario 16-osios minėjimas, vasario 16 d., antradienį, centro kavinėje neįvyks. Maloniai kviečiame visus atvykti į Amerikos Lietuvių Tarybos Vasario 16-os minėjimą, ruošiamą vasario 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. JC didžiojoje salėje.

◆**Pasaulio lietuvių centro Moterų renginių komitetas** ruošia „Užgavėnių blynus“, antradienį, vasario 16 d., nuo 5 val. p. p. iki 8 val. v. Visi maloniai kviečiami pabendrauti.

**Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Vasario 6 d., šeštadienį, po 4 val. p. p. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje vyks klebono **ANTANO MARKAUS** 60-mečio ir jo kunigystės 30-mečio sukakčių paminėjimas. Apie savo dalyvavimą prašome pranešti parapijos raštinės tel.: 773-776-4600 arba tel.: 708-337-0193 (Mary Beth)

**Teodoras Mitkus**, gyvenantis **Chicago, IL**, užsiprenumeravo „Draugą“ dar metams ir kartu paaukėjo laikraščio leidybai paremti dosnią 100 dol. auką. Labai ačiū už dosnią paramą.

◆**Dvasinis susikaupimas** vyks vasario 27 d., šeštadienį, 9 val. r. Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL. Vedėjas – kun. Gintaras Jonikas. Rengia Akademinis skautų sąjūdis ir Ateitininkų namų valdyba. Registruotis prašome pas Vidą Maleiškiene tel.: 630-257-8087 arba el. paštu: [vidajonas@sbcglobal.net](mailto:vidajonas@sbcglobal.net)

◆**Pasaulio lietuvių centras** kviečia į koncertą „Šviesyn ir šviesyn“, skirtą paremti Jaunimo rūmų scenos apšvietimo projektą. Koncertas vyks sekmadienį, vasario 28 d., 1 val. p. p. Programą atliks: vaikų choras „Vytyrys“, Čikagos jaunimo choras, ansamblis „Dainava“, tautinių šokių grupės „Grandis“, Lietuvos Vyčiai ir „Spindulys“, dainų ir šokio teatras „Pasaka“ ir vaikų estrados studija „Tu ir Aš“. Įėjimas – 10 dol. Daugiau informacijos tel.: 630-257-8787 (PLC administracija).

◆**Ateitininkų Šalpos fondo** metinis suvažiavimas ir vakarienė įvyks kovo 13 d. Ateitininkų namuose. Suvažiavimo pradžia 4 val. p. p. Vakarienė 6 val. v. Vietas vakarienei prašome užsisakyti tel.: 708-246-0049.

### IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Lietuvos Nepriklausomybės** šventės minėjimas Lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134) vyks vasario 14 d., sekmadienį. Meninę programą atliks žinomi Lietuvos atlikėjai.

◆**Į JAV atvyksta lietuvių estrados** atlikėjas, buvęs grupės „Naktinės personos“ solistas Alanas Chošnau. Jo koncertas įvyks vasario 20 d., šeštadienį, 8 val. v. Lenkų kultūros fondo salėje (177 Broadway, Clark, NJ 07066). Veiks baras, bus lietuviškų gėrimų ir užkandžių. Visus kviečiame atvykti. Daugiau informacijos – tel.: 732-713-5108 (Žilvinas)

◆**Philadelphia Jaunimo sąjunga** visus kviečia dalyvauti jau antrą kartą organizuojamose Philadelphia lietuvių biliardo varžybose (4432 Bristol Road, Suite 6, Trevoise, PA 19053), kurios vyks vasario 20 d. Pradžia – 11:30 val. r. Dalyvio mokestis – 25 dol. Prašome dalyvius iš anksto užsiregistruoti tel.: 484-557-9167 (Tadas) arba el. pašto adresu: [tadas656@yahoo.com](mailto:tadas656@yahoo.com). Pasibaigus varžyboms 7:30 val. v. – smagi vakaronė ir turnyro nugalėtojų apdovanojimas Lietuvių namuose (2715 East Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134).

## PAGRINDINIS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO MINĖJIMAS

įvyks sekmadienį, vasario 14 d.  
2 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Šis minėjimas yra seniausias Čikagoje ir yra tradicinis bendras lietuvių organizacijų ruošiamas renginys. Pagrindiniu kalbėtoju bus lietuvių kultūros komentatorius, žurnalistas **Stasys Goštautas** iš Boston. Meninę programą atliks **Lietuvių Operos Čikagoje choras**. Parodykime savo tautinį solidarumą ir dalyvaukime šiame minėjime. Minėjimą koordinuoja ir visus kviečia Amerikos Lietuvių Taryba ir ją sudarančios organizacijos.

**LIETUVOS AIDAS**

LIETUVOS TARYBA skelbia  
**Lietuvos nepriklausomybę**

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

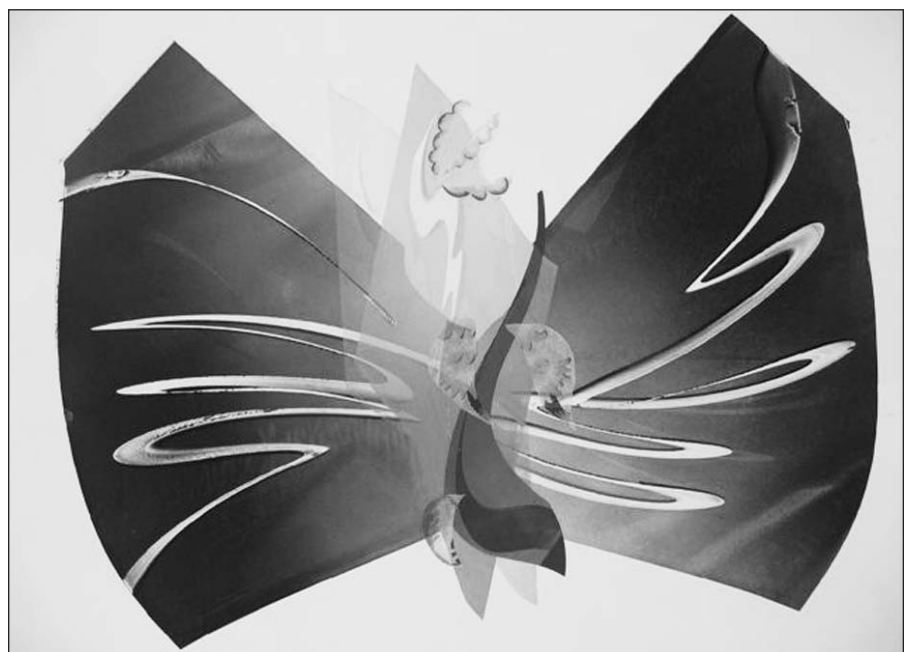
Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18–23 d. 1917 metais, **skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniomis pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskiranti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:  
Dr. J. Basanavičius, K. Birauskas, M. Bortas, S. Buška, P. Dovydasas, St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mikas, St. Narutavičius, A. Petrušis, Dr. J. Sausys, K. Sausys, J. Sereika, A. Stulginskis, A. Stumbras, J. Šatgeris, Čes. J. Šturgaitis, J. Valiulis, J. Vileišis.

**Dailininkės Giedrės Žumbakienės** meno darbų parodos atidarymas įvyks kovo 7 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC Lemont, IL. Parodą globoja ateitininkų Korp! Giedra.



Giedrė Žumbakienė. Nakties sparnai.

## Šventiniai renginiai JAV LB Vidurio Vakarų apygardoje

JAV Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos valdyba sveikina visus tautiečius Nepriklausomybės Dienos švenčių proga. Lietuvių tautos amžinojo siekio – būti laisviems – vardan kviečiame sutelktai ir vieningai dalyvauti apylinkių ruošiamuose šventiniuose renginiuose, skirtuose Vasario 16-tos dienos devyniasdešimt antrosioms ir Kovo 11 dienos dvidešimtosioms metinėms paminėti.

**Brighton Park** apylinkėje – vasario 21 d. po 10 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos salėje (4420 S. Fairfield Ave., Chicago, IL)

**Cicero** apylinkėje – vasario 21 d. 10 val. r. Šv. Antano parapijos salėje (50th Ave. ir 15-os gatvės sankirtoje)

**East Chicago, IN** apylinkėje – vasario 28 d. 1 val. p. p. kartu su ALT'o ir American Legion posto Nr. 43 Lietuvos Vyčiai (7430 Broadway, Merrillville, IN)

**Greater St. Louis, IL** – vasario 28 d. 10 val. r. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo lietuvių katalikų parapijos salėje (1509 Bough Ave., East St. Louis, IL)

**Lemont** apylinkėje – vasario 21 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje (14911 127th St., Lemont, IL)

**Marquette Park** apylinkėje – kovo 14 d. 12:30 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL)

**Minnesota** apylinkėje – vasario 21 d. 12 val. p. p. Prince of Peace Lutheran Church (2561 Victoria St., Roseville, MN)

**Naperville** apylinkėje – vasario 20 d. 12 val. p. p. „Rasos“ lituanistinėje mokykloje, St. Timothy bažnyčios patalpose (1313 N. Mills St., Naperville, IL)

**Waukegan apylinkėje** – vasario 28 d. Libertyville Civic Center, (135 W Church Street, Libertyville, IL 60048)

**JAV LB Vidurio Vakarų valdyba**